

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 3 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
Pentru România 15 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Adunarea „Asociațiunii“ la Mediaș.

Frumoase și înălțătoare sărbări românești au fost în ziua de Sfântă-Mărie și zilele următoare în Mediaș. Românii din toate unghiurile țării s'au întrunit pe malurile Târnavei, în vechiul oraș săsesc-românesc, ca să aducă prinos culturii naționale și cu sfatul și înțelepciunea lor să dea nouă avânt, noaună putere și încurajare culturii neamului nostru. În ziua de Sfântă-Mărie și zilele următoare s'a ținut în Mediaș adunarea generală a „Asociațiunii“, cea mai veche și mai puternică însoțire a noastră, care ca o mamă bună și duioasă adună la sine pe toți Românii și pe toți îi împărtășește de bunătățile ce le are.

Eată ce ni-se scrie despre adunarea dela Mediaș și sărbările culturale, date cu acest prilej:

Pregătiri și sosirea comitetului.

Fruntașii români din Mediaș au făcut tot ce le-a stat în putință, ca Românii, ce vor sosi la Mediaș la adunarea „Asociațiunii“, să fie primiți cu căldură, bine găzduiți și să se simtă bine în orașul nostru. Și în aceasta putem să zicem, că au și isbutit. Comitetul central, comitetul de încuierare și celelalte comitete, în frunte cu protopopii Mediașului Ioan Moldovan și Romul Mircea, apoi cu neobosiții domni Dionisiu Roman, Dr. Ioan Ivan, adv. și alți frunțași au lucrat așa, încât au mulțumit pe toți.

Vineri în ziua de S. Mărie la 10 ore a sosit comitetul „Asociațiunii“ din Sibiu, condus de vicepreședintele dl Dr. Ilarion Pușcar, după-ce președintele, dl preposit I. M. Moldovan sosise în seara premergătoare. Comitetul a fost primit la gară cu mare însuflețire și a fost salutat de dl protopop Moldovan, prin o scurtă dar' frumoasă vorbire, la care a răspuns dl vicepreședinte, mulțumind pentru călduroasa întâmpinare. S'a făcut apoi intrarea în oraș, ceea-ce a dat o întâțoșare foarte frumoasă.

Dela gară până în oraș comitetul și oaspeții sosiți au trecut printr'un neîntrerupt șir de țărani și țărance, cari făceau ca și o gardă de onoare în tot lungul drumului. Imbrăcați în frumoase costume naționale, Românașii și Româncele noastre aclamau cu însuflețire pe oaspeții sosiți. La pept și la brâu cei mai mulți purtau frumosul nostru tricolor național. Veniți din deosebite comune din jur, țărani nostri s'au gătit ca de nuntă, și-au adus steaguri frumoase cu sine.

Îți era drag să privești acești oameni, cum totdeauna drag ne este a privi și a vedea pe țeranul român, că se interesează de lucruri culturale și politice, căci în aceasta ni-se arată frumoase semne de înaintare a neamului nostru. Țăranii nostri adunați la Mediaș au luat parte la adunare, urmărind cu vie luare aminte desbaterile, mai cu seamă în ședința din ziua de S. Mărie.

Ședințele.

După sosirea comitetului s'a început ședința cea dintâi. S'au ținut trei ședințe, una Vineri, în ziua de S.-Mărie și două în ziua următoare Sâmbătă. Ele s'au ținut în hotelul la „Strugure“, în o sală împodobită cu verdeață și stegulețe naționale. Sala deși destul de încăpătoare, s'a arătat prea mică pentru mulțimea adunată, între care erau, precum am pomenit, foarte mulți țărani și țărance, așezați în grupuri sub steagurile lor. Printre oaspeți erau frunțași vrednici de ai nostri din toate părțile, chiar și din depărtări mari, precum din România, Bănat etc. Astfel am văzut pe vrednicii membri ai comitetului național George Pop de Băsești și Rubin Patîța, prefectul Axente Severu, Dr. Ioan N. Roman, președintele despărțământului din Bruxela (Belgia) al Ligei, Ioan T. Ghica din Paris și mulți alții.

Ședința a fost deschisă prin președintele dl preposit Ioan M. Moldovan cu o vorbire frumoasă, în care vrednicul cap al „Asociațiunii“ a arătat și ne-a dat nădejdea, că în viitor „Asociațiunea“ va lucra tot mai mult pentru desvoltarea bunei stări a poporului, rostind la sfârșit următoarele cuvinte de profet: „După vieață de 36 ani și noi putem zice: Asociațiunea nu a fost, ci va fi.“

După vorbirea președintelui mult aplaudată, adunarea și-a început lucrările și a adus hotărârile de lipsă, după desbateri lungi și une-ori chiar ațțate. S'a desbătut raportul general asupra lucrărilor comitetului, precum și socotelile despre chivernisirea averii „Asociațiunii“.

Între alte hotărâri mai însemnată este hotărârea de a ajutara școalele populare, sătești, întru cât vor ajunge mijloacele „Asociațiunii“. Aceasta s'a primit în șe-

dința a doua, ear' în ședința a treia s'a hotărât zidirea și întemeierea unei case naționale în Sibiu, cu muzeu național, cu odăi pentru biblioteca „Asociațiunii“, sală pentru adunări etc. Mai departe întemeierea unui internat de băieți în Sibiu. De însemnatate sânt și hotărârile prin cari se însărcinează comitetul a înmulți despărțământele, apoi a publica premii pentru scrieri juridice (de drept, legi etc.) pentru popor, precum și a sprijini scrieri de agronomie, istorie ș. a. menite a lăți cunoștințe folositoare în popor.

Fundația Beloescu.

În felul său cel mai strălucit punct al adunării „Asociațiunii“ din Mediaș va rămânea fundația făcută de profesorul Beloescu din Bêrlad (România), de loc din Săcele, lângă Brașov. În ședința a doua, la început, președintele vestește cu bucurie, că dl Beloescu face o fundație pentru „Asociațiune“ de 20 mii de lei (10 mii de florini). Din scrisoarea, ce a trimis-o dl Beloescu ese la iveală, că dînsul dă „Asociațiunii“ suma 20,000 lei, ca să se facă o fundație, întru amintirea părinților sei Stroe și Stăna Beloiu din Săcele, și venitele fundațiunii să le întrebuințeze „Asociațiunea“ spre scopurile sale mărețe.

Cetindu-se scrisoarea vrednicului Beloescu a erupt o furtună de aplause și aclamațiuni, drept mulțumită pentru mărețul fapt.

Alte lucruri din ședințe.

Comitetul a raportat între altele, că ministrul a întărit nouele statute, cari ce e drept sânt mai bune ca cele vechi, dar' din numele „Asociațiunii“ s'au șters cuvântul „transilvană“. Întărirea nouelor statute s'a luat la cunoștință.

La adunare s'au dat trei lucruri, spre cetire anume:

„Despre fărină și mori“, de Axente Sever; „Pintea Viteazul“, de I. P. Reteganul și „Date istorice și etnografice despre Români“, după Iirecek de părintele Popescu din Jucul-de-jos. S'au citit cea dintâi de Axente și din a doua o parte.

Să vestește mai departe, că numărul membrilor „Asociațiunii“ s'a sporit față cu anul trecut cu 106.

Raportul comisiei pentru înscrierea de membrii noi și adunarea de taxe arată, că a încasat ca taxe 411 fl. 50 cr. Ca membrii fondatori, cu tacsă de câte 200 fl. s'au făcut trei: prepositul I. M. Moldovan, Teodor Pop adv. în Baia de Criș și Ioan Muntean farmacist în București. Aceste știri se iau la cunoștință cu vie bucurie.

În comitet s'au ales de membri noi în locul răposatului director seminarial I. Hannia și în locul dlui Dr. Frâncu, abzis, vrednicii fruntași Coriolan Brediceanu (Timișoara) și Dr. D. Ciuta (Bistrița) advocați, ear' ca suplent dl Dr. Ilie Beu (Sibiu).

Adunarea „Asociațiunii“ a primit peste 25 de telegrame de felicitare din toate părțile locuite de Români. Între acestea a fost una dela Weigand (din temniță), dela redacția „Tribunei“ și „Foaia Poporului“ etc. Românii din Beiuș salută adunarea și cer ca la anul să se țină „Asociațiunea“ la Beiuș, ceea-ce se și primește.

Serbări.

Cu prilejul adunării „Asociațiunii“ s'au dat în Mediaș mai multe serbări frumoase și bine isbutite.

Vineri, după încheierea ședinței dintâi, s'a aranjat *banchet* (masă comună). Aici s'au roșit mai multe toaste, între cari mai cu efect: al președintelui, al dlui I. Roman (pentru unitatea culturală), al dlui prot. Mircea, al dlui Dr. Isac, pentru reprezentanții ziaristice etc.

Vineri seara s'a dat un concert, ear' Sâmbătă seara a fost o petrecere cu joc foarte cercetată. Duminecă apoi, după încheierea „Asociațiunii“ s'a făcut *escursiune* la băile dela Basna, cari sânt în apropiere.

Incheiere.

Aceste sânt pe scurt lucrurile mai de căpetenie ce s'au săvârșit la marea adunare a „Asociațiunii“, ținută la Mediaș. Prin hotărârile însemnate, ce s'au adus,

„Asociațiunea“ și astfel și cauza culturală a poporului român a făcut un nou pas înainte. „Asociațiunea“, ca o mamă bună, se îngrijește de lățirea culturai și în popor, între țerani, precum aceasta ese la iveală din mai multe hotăriri, aduse în adunare. De aceea datorința noastră, nu numai a inteligenții, ci și a țeranilor, este, ca să-i dăm mână de ajutor, făcându-ne membrii, fondatori, ordinari, ajutători etc. care după putință. Ajutând „Asociațiunea“ în chipul acesta, ajutăm cauza culturală a noastră, a poporului românesc.

Prigoniri peste prigoniri.

Maghiarii își fac de cap. Din Țeara-nemțască a venit un profesor, cunoscutul Dr. Weigand, prin părțile Selagiului, ca să studieze felul de rostire al Românilor de pe acolo. Mergând la Mănăstirea-Strîmbei a intrat și el în biserică la serviciul divin. Văzându-l protopretorul cercului Ciachi-Gărbău, care încă venise cu șese gendarmi la biserică, l-a provocat pe dl Weigand să vină la sine. Se înțelege, că el nu s'a grăbit să satisfacă cinstului fisolgăbiru, care visând Muscali a pus să-l aresteze și să-l ducă între baionete, pe jos, la pretură. Dl Dr. Tămaș, avocat, a telegrafat numai decât ministrului, care mai târziu a dat ordin să-l elibereze.

Un preot brav din Bănat, dl Pavel Șandru e tras în cercetare, pentru-că a dat la doi nou născuți numele românești Florian și Luca, pe care nu le putea traduce pe ungarie matriculantul. Întrebat, că pentru-ce dă nume ca Horia, Crișan, Traian etc. bravul preot a răspuns: „Botezul e o taină; eu am dreptul în numele mântuitorului Isus a boteza și a da numele în botez. Dacă am purces necorect, transpundă-se toată afacerea forurilor mai înalte bisericesti, căci eu sânt oficiant bisericesc și nu mă supun în afaceri sfinte

bisericesti interegatorului unei autorități politice lumești!“ Ce-a mai fi vom vedea.

Vestitul protopretor, „Maghiarul“ (?) Münstermann Győző, de 3 ani urmărește pe dl George Chiș alias Micu, învățător în Pintic, pentru-că acesta cu prilejul sfințirii bisericei din Milașul-mare a ridicat un păhar de vin în sănătatea poporului român, care a contribuit bani pentru locașul sfânt. Dl Chiș a fost tîrit de mai de multe-ori la tribunalul din Cluj, la judecătoria singulară din Teaca, pe lângă aceea au fost ascultați și 16 martori, între cari 2 Maghiari au fasonat contra acusatului. Pertractarea finală s'a hotărît pentru 16 Septemvrie n. a. c.

Regele Carol la Sultanul. Foilor din Pesta li-se vestește din Constantinopol, că regele Carol al României va visita în curând pe Sultanul. La palatul Ildiz din Constantinopol se fac mari pregătiri pentru primirea înaltului oaspe.

Exarchat român în Macedonia. Ziarul nemțesc „Reichswehr“ scrie, că Sultanul, voind a-și arăta recunoștința față de Românii macedoneni pentru purtarea lor cum se cade în războiul cu Grecii, își va da învoirea la ridicarea metropoliei (exarchatului) române pentru Macedonia, cu toată împotrivirea ce o face patriarhul ecumenic. Porunca sau iradeaua privitoare la noul exarchat se va publica în decursul lunii lui Septemvrie c.

Ungaria „liberă“. Am pomenit în numărul trecut, că ziarul „Deutsches Volksblatt“ e oprit de a intra în Ungaria. Ziarul însă totuși vine abonenților sei sub plic. Voinicșii dela guvern s'au pus să-l oprească de tot. Din Pesta se vestește, că Lunia trecută, 23 August, toți cafetierii din Budapesta au fost citați la poliție, unde li-s'a dat spre iscălire un ordin, prin care li-se vestește, că în decurs de 24 li-se detrage licența, dacă se va afla că țin „Deutsches Volksblatt“ în localul lor.

Mare vitejie!

FOIȚA.

Poesii populare.

De pe Valea-Arieșului.

Culese de L. Ciorbea Ponoranul.

De trei zile beau vinars,
Ca să-mi treacă de necaz,
De trei zile beau la vin,
Și setea să 'mi-o alin,
De când beau și nu mă 'mbăt,
Vinul s'a făcut oțet,
Și de mă și 'mbăt vr'odată
Mândruța mă desbată,
Dându-mi gură câte odată.

Mult îmi strigă mie 'n sat,
C'oiu să fiu talpă de iad,
Dar' de ce, Doamne, să fiu?
Că n'am omorît de viu,
Am iubit ce 'mi-a plăcut,
Alte rele n'am făcut.

Aleu linca tortolinca,
Bună-i gura la Domnica,
Da-i mai bună la Florica,
Că 'mi-o dă și pe nimica.

Bată-vă crucea neveste,
Gură ca la voi nu este,
Și v'ar mai bate și focul,
Fiindcă 'mi-ați mâncat norocul.

Spune, mândră, și găcește,
Codru de ce 'ngălbinește?
Codrul de zăpada grea,
Ear' eu de dragostea ta.

Foaie verde de dudău,
Toate mor broaștele 'n tău,
Și cu vreme mor și eu,
Mor, mândro, de dorul tău.

Foaie verde de masline,
Mândruța pentru tine
Multă rușine îmi vine,
Și rușine și mustrele,
Din toate gurile rele,
Tuneanare-ar dracul în ele.

Cine drac a mai văzut,
Ciocârlie cu mintie,
Șoarece cu pălărie,
Epure trecând pe punte,
Nevastă tunsă în frunte?

Din Ocolușul-mare.

Culese de Simeon Doboș, june.

Pe câmpul printre bujor
Merge mândra cu-al ei dor,
Ea se pleacă să-și culeagă,
Dorul vine și o 'ntreabă,
Lele cum te poți pleca,
Nu te doare inima?
Mă doare și nici nu prea,
Că-i pe-aici și bădița.
Lelița la bujori strînge,
Badea suspină și plînge,
Lasă, lele, bujorul,
Vino, stîmpără-mi dorul.

Ranele Rutenilor. Foaia »Slovenske Noviny« a Slovacilor duși dela noi în America descrie preoțimea ruteană de tot trist. Preoțimea ruteană e aplicată a face ori-și-ce pentru a câștiga titlul de »preot patriotic« — zice numita foaie. Poporul rutean s'a prostit de tot și s'a sëlbatăcit, deoare-ce preoțimea lui nu știe limba ruteană, nu o învață în seminar și așa preoții nu pot predica în limba poporului, ca să fie înțeleși; preoții aceștia umblă mai nainte de toate după lauda foilor jidano-maghiare și a domnilor maghiari. Ei nu cetesc ziare și cărți rutene, se îndestulesc cu călindarul rusesc și cu acesta numai din cauză, că în el se află rînduiala rituală. Preoțimea aceasta e demoralisată și poporul rutean din Ungaria nu are alt sprijinitor, decât pe D-zeu...

Că această trista icoană este adevărată, se vede de acolo, că foaia »Alkotmány« luând notiță despre articolul ziarului slovac din America și luând în apărare preoțimea ruteană, zice între altele: »Preoțimea ruteană e patriotică, cultă și înțelege în mare parte limba poporului rutean...

Adecă chiar și o foaie maghiară recunoaște, că preoțimea numai »în parte« pricepe limba poporului, cu care ar trebui să fie un trup și un suflet!

Eată ranele dureroase cauzate Rutenilor de șovinismul maghiarizator! Vai de acel popor, la care preoțimea a decăzut așa, încât și-a uitat de cea mai sfântă datorie a sa.

Își câștigă prietini....

Să pare că un blăstēm este legat de guvernele maghiare, căci pe unde ajung ele se stăpânească, așa isprăvuri fac, încât pe toți oamenii li înstrăinează și-și fac dușmani în toate părțile.

În dușmănie s'au pus cu toate popoarele din țeară, apoi cu Croații, ear' acum și-au făcut dușmani și pe cetățenii orașului Fiume, locuit de *Italiani* și *Croați*.

Fiume este un oraș negustoresc pe țărmul mării Adriatice și e alipit Ungariei, dar' are *autonomie*, un fel de guvernare de sine. Acum de curând între alte legi în Ungaria s'a făcut și legea de nouă procedură criminală, ear' § 15 și 16 al acestei legi vatămă adânc autonomia Fiumei. Primarul Fiumei *Dr. Maylender* a mers în fruntea unei deputații la ministrii *Banffy* și *Erdély*, cerând schimbarea paragrafulor amintiți.

Din Pianul-de-jos.

Culese de *Annie Nanciu*.

Ce hasnă-i măndro de tine,
Te gată mumă-ta bine,
Mergi la joc nu te ia nime,
Vii acasă supărată,
Te pui la cuptor pe vatră,
De ciudă și de amar,
Ți-ai țipat crătinta 'n jar,
Șurțul și cu cismele,
Unde zace cănele,
Năframa cu ciucurii,
Pe sub cloca cu puii,
Peptarul ăl mătăsit,
Peste poartă 'l-ai svirlit,
De ciudă și de bănat,
Că nime nu te-a jucat.

Ziua nor și noaptea nor,
Eu petrec lumea cu dor,
Ziua nor și noaptea stele,
Eu petrec lumea cu jele,
Frunză verde de dudău,

Cererea n'a fost ascultată și deputația s'a întors acasă și a raportat în adunarea orașului despre acest fapt. Adunarea a fost foarte viforoasă; în ea s'a criticat aspru procederea guvernului față de Fiume, ministrilor s'au făcut grave imputări și însuși primarul *Dr. Maylender* a declarat, că el nu va executa legea vatămătoare și mai bine se va retrage, decât să dea mână de ajutor la punerea în lucrare a unei legi, prin care se începe dărîmarea autonomiei fiumane.

După desbateri ațtate s'a primit propunerea primarului, în înțelesul de a se aproba textul Memorandului înaintat dietei și casei magnaților în chestiunea procedurii criminale și magistratul se îndrumă a face un proiect pentru apărarea autonomiei.

Agitațiunea s'a transplantat și în oraș și numai din precauțiune — ca guvernul să nu aibă cuvânt a statifica poliția — nu s'au făcut demonstrații din partea populațiunii ațtate.

Dar' cu aceasta afacerea nu s'a încheiat. După adunarea furtunoasă un cetățean de frunte, conducătorul partidului croat din Fiume, *Erasm Barcici* a scris primarului *Maylender* o scrisoare deschisă. În ea *Barcici* acuză pe *Maylender*, că a vândut interesele Fiumei, căci »întrebarea nu e schimbarea §. 15 și 16 a noiei proceduri penale, ci aceea, că are drept parlamentul maghiar a face legi pentru Fiume?«

La această întrebare *Barcici* răspunde, că »Fiume nu este parte întregitoare a regatului ungar. Fiume este un loc alipit deosebit la coroana sfântului *Stefan*. Dreptul legislațiunii maghiare față de Fiume este atâta, ca și față de *Croația* sau — *Helveția*.

Mai departe zice: »Memorande, protestări acum nu folosesc nimic, trebuie folosite mijloace mai aspre. Aceste mijloace sînt, ca Fiume să fie reprezentată în dieta provincială croată prin doi deputați, la ceea-ce are drept.«

Scrisoarea, care se strîșește cu provocarea, ca *Maylender* să se retragă numai decât din post, a fost confiscată de procuratura din Fiume. Ea însă a făcut bună impresiune în oraș și partizanii partidului croat, conduși de *Walluschmig*, se sporesc.

Lucrurile deci sînt încurcate și dușmăniile Maghiarilor în Fiume se înmulțesc, ear' dacă *Bárfy* va face un singur pas volnic împotriva lor, în Fiume se va face un *strajnic partid croat împotrivor Maghiarilor*.

Bine merge! Așa-și câștigă Maghiarii prietini pretotindenea, călcând drepturile cetățenilor și popoarelor.

De-ar fi trăsmit Dumnezeu,
În munții dela Brașeu,
Talpa la leagănul meu,
Să nu mă legene nime,
Om fără noroc ca mine.

Mult mă mir, badeo, de tine,
Ce pământ negru te ține,
De nu vii seara la mine?
Mândră mândruleana mea,
Me ține pământ cu earbă,
Nu pot veni fără treabă,
Că și-așeară am plecat,
Și-o fost vremea nouroasă,
Și calea cam lunecoasă,
Lunecai într'altă casă,
Unde-i mândra mai frumoasă,
Mai frumoasă decât tine,
Seamăvă, mândră, cu mine,
Și la stat și la umblat,
La gură, la sărutat.

Dela Murăș pân' la tîu,
Ard două lumini de sîu,

DIN LUME.

Alianța dintre Franca și Rusia.

Am scris în nrul trecut al »Foi Poporului«, că la vorbirile ce s'au rostit din prilegiul visitei președintelui republicei franceze la Țarul, nu s'a amintit cuvântul *alianță* (legătură), deși s'a arătat foarte călduroasă legătura între cele două țeri mari.

Dar' înainte de a părăsi președintele *Felix Faure* Rusia, s'a rostit și acest cuvânt de mare însemnătate politică. 'L-au rostit amândoi, și *Faure* și Țarul, spunând, că Francezii și Rușii sînt strîns legați într'olaltă, sînt *aliați* și că alianța lor e întru susținerea păcii.

Vestirea aceasta a alianței a stîrnit mare bucurie la Francezi și Ruși, nu așa însă la cele trei țeri (*Germania*, *Austro-Ungaria* și *Italia*), cari fac întreita alianță, care însă se zice a fi pentru susținerea păcii.

Reîntors în Franca, președintele republicei franceze a fost primit cu mare însuflețire pretutindeni pe unde a trecut, mai ales la *Paris*.

Dar' aici un lucru a turburat însuflețirea. Înaintea unei biserici a explodat o bombă pe care desigur au pus-o ear' primejdioșii anarhiști. Din norocire însă nici un om n'a fost rănit. Mai mulți oameni bănuți au fost puși la răcoare.

SCRISORI.

Reuniunea meseriașilor români din Seliște.

Din Seliște, în luna lui Iulie c.

Onorată Redacțiune!

Sub clausula de aprobare nr. 9905 din 1882 Martie 20 s'au întărit de înaltul minister regesc statutele reuniunii meseriașilor din loc. 29 membrii de diferite meserii sub înțeleapta și buna ocărmuire a mult regretatului *Dr. Ioan Borcea* pe lângă mari greutăți și jertfe am întemeiat aseasta reuniune. În vre-o 2—3 ani după întemeiere sub presidenția sus pomenitului domn, toate afacerile acestei reuniuni mergeau strună.

În urma morții dlui *Borcea* noi membrii am ales (dar' contrar §-lor 3 și 8 din statute) pe dl *Dr. Nicolae Maier*, protopop, venit atunci

Nime nu le poate stînge,
Nici când ploaie nici când ninge,
Numai mândruța când plînge.

La Pian între hotarē
Este un nuc cu frunza rară
Unde vin cucii din țeară,
De cîntă de să omoară,
Din vîrfuțul muntelui,
Cîntă puil cucului,
Da mai jos de rămurele,
Cîntă două turturele,
Alea-s surorile mele
La trupina nucului
Cîntă mama cucului,
D'asa cîntă de doios,
De pică frunza pe jos,
D'asa cîntă de cu jele,
Frunza, iarba toată piere.

Cîntă-mi cuculețule,
Seara, diminețile,
Numa 'n dimineța mea,
Taci cuce n' mai cînta,

de curând în Săliște, D-sa la rugarea noastră au primit prezidenția, despre care lucru 'i-am și mulțumit, cugetându-ne că de acum încolo lucrurile vor merge de tot bine, știindu-ne că avem pe trimisul Domnului între noi!.... Dar' ce se întâmplă: După o durată de tot scurtă ne am convins că între conducerea, lucrarea și bună voința dlui I. Borcea (deși acesta cu locuința în Sibiu) și între a dlui Dr. N. Maier (acesta cu locuința în comună) era o deosebire foarte mare. Cetitorii vor înțelege dacă ne vom lămurii puțin: Statutele reuniunii noastre în §. 13 zic apriat: „În fiecare lună se va ține de cătră comitet o ședință ordinară, după împrejurări și extraordinară“. Aș dori să știu și cu mine împreună cred că toți membrii fondatori, cari de 8—10 ani nu mai sîntem în Săliște, câte ședințe a ținut comitetul în acest interval? Și dacă nu s'au ținut după-cum trebuia să se ție, ce a fost cauza? Dacă d-ta, dle președinte, ai fost poate împedat s'au n'ai avut voe și plăcere, după cât știu și am fost informat, la dorința membrilor pentru-ce nu ai dat voe dlui v.-președinte a țină ședințele comitetului? Din aceasta nepăsare au venit reuniunea în halul, în care se află azi. Ședințe aproape nu se mai țin, taxe nu se mai plătesc, (până azi un singur cruceriu nu s'a încassat în anul acesta), restanțe nu s'au încassat de aproape 10 ani, așa că unii membrii au venit cu restanțele aproape la 20—30 fl. Ce ușor fi era membrului a plăti 50 cr. dar' nu s'el lași să se bage în glod. Aceasta s'au întâmplat din pricina, că membrii partea cea mai mare nu-'și știu drepturile și datorințele, ce le au față de reuniune, căci lor nu le-a explicat nimenea statutele, ca să le știe și priceapă. 'Mi-au spus însuși membrii, că sînt foarte dispuși și din această cauză nu mai dau pe la localul reuniunii cu anul.

Afară de atâtea neorândueli, apoi câte abateri s'au mai făcut în aceasta reuniune! De pildă: „Taxa anuală, care după § 6 e de 2 fl. pe an, plătibili în patru rate, s'a modificat anii trecuți la 1 fl. ceea-ce e strict oprit de § 16 lit. e) din statute. Când moare de pildă un membru se dă 30 fl. ajutor din fond pentru înmormântare, ba în cele din urmă s'au luat trei acțiuni dela „Concordia“ din Sibiu, toate acestea sînt lucruri bune și frumoase, la cari mă închin, întreb însă, că după care § din statute purcede președintele și comitetul astfel? Este oare ertat să se facă atâtea abateri până când schimbarea statutelor nu se întărește la locurile mai înalte.

Că pân' am fost la părinți,
'Ti-am dat voie să-mi tot cânti,
Da de când m'am străinat,
M'am săturat de cântat.
Cucule cu peană sură,
Du-te tu la noi pe sură,
Și deschideți a ta gură,
Te pune pe-un mărăcină,
Și cântă-mi frumos și bine,
S'asculte maica la tine,
Să-'i treacă dorul de mine,
S'asculte la glasul tîu,
Să-'i mai treacă dorul meu,
Maică decât m'ai făcut,
Mai bin' să mă fi perdut
În valea cu petricele,
Apa rece să mă spele,
Mai negru să mă smolească,
Neamțul să nu-'mi poruncească,
De când Neamțul-'mi poruncește,
Nici mîncarea nu-'mi tignește,
Nici ce beau nu-'mi folosește.

Membrii discută mereu între ei lucrurile amintite aci, dovadă, că aflându-mă în mijlocul lor 'i-am întrebat, ce e cauza, de după spusa lor, stăm atât de rău cu reuniunea? 'Mi-au răspuns: Nu noi sîntem vina la aceasta, ci acela, care de câte-ori îl rugăm să ție ședință, totdeauna ne zice: „Ce să mai ținem ședință, că nu sînt obiecte de pertractat“. Acela e vina, care de când e în Săliște nu 'l-am auzit ținînd nici o cuvîntare folositoare sau să ne dea un sfat bun atât în reuniune cât și în biserică!! Tractul Săliștei și reuniunea mai cu seamă ne așteptam cu toții la multe reforme, la multe lucruri bune și folositoare, dar' vai! sîntem bătuti de soarte, nu știm altora, dar' nouă ni-se pare că în loc să ne mai fi luminat pe terenul acestora, sîntem par'că mai întunecați ca până acum! La întrebarea mea că: „Cine 'i-au sfătuit pe meseriași să nu mai prenumere „Foaia Poporului“? și: Cine au fost inițiatorul scrisorii de aderență, care s'au trimis subscrisă de meseriașii din Săliște „Tribunei Poporului“? 'mi-s'a răspuns: Ca să prenumărăm „Tribuna Poporului“ și să lăsăm „Foaia Poporului“ s'au luat înțelegerea în adunarea generală, la stăruința dlui protopop Maier, ear' cu scrisoarea a umblat un membru pe la toți de au subscris, dar' noi nu ne-am dat seamă, că ce subscrim, și numai în urmă am văzut că am făcut rău“.

Nicolae Moisin.

(Va urma.)

Producțiune și petrecere.

Colun, 19 August c.

Domnule Redactor!

Tinerimea studiosă din Streza-Cârțișoara și jur a aranjat în 8 August 1897 o petrecere românească ca și care puține am mai văzut.

Programul publicat în „Foaia Poporului“ mai înainte cu o săptămână de producțiune a fost alcătuit bine din frumoase piese românești și executat foarte bine.

Punct de punct a încântat publicul numeros și a stors aplause, cari nu mai voiau să înceteze.

Conform programului pe la orele 7^{1/2} s'a ridicat cortina și deodată din niște pepturi românești se auzi melodia frumoasei poezii „Bucurie“. Apoi dulce și sonor s'a executat a 2 cântare „Blăstămul“, solo de dl Ioan Vintilă, care prin melodia sa a înălțat inimile publicului numeros, ce era de față. Întrînd domnișoarele: *Marița Popa-Rad*, *Eugenia Popa-Rad* și în urmă *Elena Demian*, ce erau îmbrăcate plăcut, atât de bine și-a predat rolurile, încât toți s'au minunat.

Bun efect a produs „Epistola comică“ de dl *Ioan Vintilă* (ped. abs.) fiind îmbrăcat în vestimente de ostaș, și „Arvinte și Pepelea“. Privind publicul voios spre moș Arvinte în persoana dlui *Nicolau Suma* atât umor a produs încât aplausele a izbucnit în o adevărată furtună.

După producțiune a urmat jocul, pe care puțin spațioasă sală abia 'l-a putut cuprinde și care a ținut până în zori, când spre mare părere de rău au fost siliți tinerii a se împărăștia.

Succesul îmbucurător al acestei producțiuni este de a 'i-se atribui cu deosebire. Doamnei *Maria Demian* ca președintă, apoi dlui *Damaschin Popa-Rad* și domnului *Petru Moldovan* ca ajutor al aranjatorilor.

Istefni.

Vieța și faptele

lui

Stefan Vodă

cel mare și bun, domnul Moldovei

1457—1504

de *George Cătană*, învățător.

(Urmare.)

Papa, despre care știm de mai înainte cum lăudase pe Stefan și-'i promisese ajutor din banii ce va mai încassa — scrisese regelui Matei, ca din banii ce 'i-a dat să-'i dea o parte și lui Stefan; regele îi scrisese:

«Luând deci după cererea sfinției Voastre armată de apă și de uscat, am făcut până acuma un greu drum, și mă silesc ca nu numai pe Moldova-nul, cătră care sînt ținut, ca cătră un supus, ci chiar și ori-ce alte provincii creștine, să le apăr de neomenosul devastator». ¹⁾

Matei Corvinul dăduse acest răspuns Papei, zicînd, că Stefan îi este supus înainte de a face Stefan închinarea, va să zică își însușise dreptul de suveran încă până a nu-'l avea. Ce ajutor a dat el lui Stefan vom vedea. Mai rămâne să vorbim acum de Poloni. Stefan împrietenindu-se cu Ungurii se temea, ca să nu supere pe Poloni; el însă avea lipsă de amîndoi și voia ca pe amîndoi să-'i țină prieteni. Ei însă nu voiau aceasta, ci să nisuiască a-'l răpi unii dela alții; astfel când Stefan îi ruga de ajutor, regele Cazimir temîndu-se ca Stefan să nu treacă în partea Ungurilor, îl puse să repeteze de nou jurămîntul de credință. Despre aceasta ne spune Dlușoș, dar' să înțelege, că după simțămîntul țerii sale, următoarele:

«Mathias trimise o deputație la Stefan ca să-'l tragă spre Ungaria, desbinîndu-'l de craiul Poloniei și de a sa crăime, făgăduindu-'i ajutor contra Turcilor. Măcar că Stefan avea mare nevoie de un asemenea, totuși nu s'au putut aduce prin craiul Mathias, ca să se lase de Poloni, sau să se scoale asupra lor precum doriau Ungurii. Deci Cazimir craiul îngrijindu-se și temîndu-se de nestatornicia lui Stefan, ca și mai tare să-'l lege pe el, a trimis la dînsul cătră Sfîntă Măria-mică (8 Septembrie 1475) pe Andrei Berzovici de 'l-a jurat de nou». ²⁾ Craiul Cazimir jurînd de nou pe Stefan se crezî plătit de ajutorul ce-'l cerea Stefan prin aceea, că mai trimise și un sol de pace (Martin Harazin) la Sultanul. Sultanul strînsese armată la Sofia, de aci trecî la Varna când veni solul polon. Sultanul spuse solului, că bucuros s'ar lăsa de planul seu, dar' acuma era tîrziu, căci îl aștepta Hanul tătăresc și Domnul Valahiei; cu toate acestea însă, dacă Stefan va plăti Sultanului tribut, atât pe trecut cât și pe viitor, dacă va da Valahiei înderî cetatea Chilia și va elibera pe toți robii, nu va merge în contra sa. Condițiunile acestea nu plăcură solului, el spuse toate acestea lui Stefan și trecî în Polonia, ca să raporteze și lui Cazimir regelui seu.

(Va urma.)

¹⁾ Exarhu Doc. XIII.

²⁾ Dlușoș.

Alexandru Vlahuță.

— Vezi ilustrația. —

Alexandru Vlahuță este fără îndoială unul dintre cei mai fruntași tineri scriitori, pe care îi avem astăzi.

Foarte priceput cunoscător al sufletului omenesc și al rostului vremilor de acum, dînsul a scris o mulțime de frumoase poezii și o seamă de novele și impresiuni alese, în cari deși mahnit de amărăciunile și ticăloșiile vieții, totuși nu se arată sătul de traiu, pentru-că, dedat cu necazurile și miseriile lumii, el nu se mai înspăimîntă de ele.

Tinăr încă, *Alexandru Vlahuță* lucră neobosit, spornic și cu temei în ogorul literaturii noastre; a publicat până acum două volume de poezii și mai multe volume în prosă; afară de aceste a condus mai bine de un an prețuita lui foaie literară săptămînală «Vieța».

Deosebit de frumos scris și cu simburile este volumașul «Icoane șterse», apărut în «Biblioteca pentru toți». El cuprinde mai multe novele foarte drăgălașe, între cari unele din viața țerănească, pe care o descrie cu mare măiestrie și prețioasă pricepere.

Poet din fire, născut și crescut însuși la țară, el știe arăta cu același farmec și aceeași pătrundere aleasă părțile frumoase, senine ale vieții țeranului nostru, ca și greoaiele lui necazuri și amărăciuni zilnice. Cartea «Icoane șterse» se află în prețuita «Biblioteca pentru toți» din București și e vrednică a o ceti ori-ce Român cunoscător de carte, căci numai cu folos se poate alege din ea.

Vorbe înțelepte.

Una la săptămîna.

Darurile firești.

Darurile firești (cum sînt s. p. mîntea ageră, inimă bună, puterea trupească etc.) chiar cele mai rare, nu sînt de ajuns. Trebuie să le cultivi și să le întărești și desvolti muncind.

Mezières.

PARTEA ECONOMICĂ.

Rigolarea locului pentru plantarea viilor.

Rigolare numim săparea unui loc, în care avem să plantăm viță de vie. Aceasta lucrare se face mai mult în lunile de iarnă; se poate însă îndeplini și în lunile de vară și toamnă, avînd timp pentru acest scop. Lucrarea este de foarte mare însemnătate pentru reușirea plantațiunii, pentru-că dela o rigolare

cum se cade atîrnă trăinicia viței și în mare parte și bunătatea vinului.

Fiind-că în multe locuri viile s'au pustiit de filoxeră, la replantarea lor va fi bine să știe economii modul rigolării pămîntului pentru alte vii. De aceea facem pe cetitorii cunoscători cu această lucrare folositoare.

Cu privire la întrebarea: cât de afund să se facă rigolarea, părerile sînt deosebite. Unii se mulțumesc cu o adîncime de $\frac{1}{2}$ metru, alții rigolează până la 1 m. afunzime, ear' în ținuturile unde se îndeletnicesc în mare măsură cu vieritul, rigolează în afunzime de 120 și chiar 140 cm., adică aproape de $1\frac{1}{2}$ m.

Rigolarea puțin afundă are adesea urmării stricicioase. Fiecare vier știe, că rădăcinile viței trebuie să fie foarte puternice, pentru-ca să poată produce an de an lemn puternic, frunze și fructe

A. Vlahuță

într'un șir cât mai îndelungat de ani. De aici urmează că, — pentru ca nu după o viață de 15—20 ani în lipsă de nutrețiment îndestulitor vița să ajungă în stare de a nu mai putea da roade îmbelșugate, — rigolarea e bine să se facă mai în afunzime. Altă scădere a rigolării puțin afunde este, că, neputînd pătrunde adînc, vîia suferă mult în timpuri neprimicioase și mai cu seamă în timpul verii, fiind secetă tare îndelungată, fructele vițelor, ale căror rădăcini au putut pătrunde mai afund, nu suferă ca cele ale căror rădăcini sînt numai la suprafața pămîntului. Tot așa și în timpul iernii. Vițelor, ale căror rădăcini sînt la un m. afunzime, le umblă mult mai bine, căci nu suferă așa greu nici de căldură nici de frig, nici de secetă și nici de ploi.

De aceea, sub un metru, rigolarea să se facă numai unde se întîmpină greutăți neînălăturabile la săpat.

Trebuie să pomenim, că gunoarea cu privilegiul rigolării este un foarte mare bine. Dar' facîndu-se ea cu gunoiu de grajd, acesta să nu fie pus mai afund de 25 cm. Gunoiul măestrit se împrăstie deasupra săpăturii, unde trebuie să rămîna câteva luni înainte de a fi îngropat. Altfel, atît gunoiul de grajd cît și cel măestrit, pot mai mult strica decît ajuta.

După-ce pămîntul a fost rigolat și pregătit îndeajuns pentru plantarea viței, este de lipsă a face alegerea soiurilor de plantat. Fiecare soi de viță cere o pozițiune și un pămînt anume, potrivit firii sale. Această împregiurare încă este de a se lua îndeaproape băgare de seamă.

Se face greșeală, când în același loc se plantează mai multe soiuri de vițe, pentru cari s'ar cere altă poziție, alt pămînt și alt fel de gunoie. Voind să plantăm amestecate mai multe soiuri de vițe, dela cari am putea aștepta cu siguritate un venit mai bun, este neapărat de lipsă, ca acelea să aibă asemenea însușiri cu privire la tăiat, modul de creștere și timpul coacerii.

Dacă un loc de vii are poziții deosebite și pămînt deosebit, pentru fiecare poziție să se aleagă soiul potrivit; anume pentru poziții mai așezate, cari sînt expuse înghețurilor tîrzi de primăvară, sînt de a se alege numai astfel de soiuri, cari dau tîrziu și al căror lemn și fructe (roade) se coc de timpuriu.

Trebuie mai departe să se iee în băgare de seamă, ca la plantarea de vii să se aleagă numai soiurile cele mai de frunte, dela cari se poate aștepta un vin bun, pentru-că acesta totdeauna are trecere.

Mai sigur e omul în această privință, când își poate alege soiurile din viile sale ori dela oameni vrednici de toată încrederea.

Spre acest sfîrșit vițele cele mai încărcate de struguri buni se înseamnă, spre pildă, prin un drot înainte de cules, astfel că primăvara, când cu tăierea viței de plantat, se pot ușor cunoaște.

Se întrebă mulți: ce e mai bine să se planteze, vițe cu rădăcină sau numai sade fără rădăcini — bună oară cum se sădește salca. Îndeobște se plantează mai mult vița fără rădăcină, pentru-că și pusul vine mai efitin și lemnul însuși costează mai puțin, vița cu rădăcină este mai scumpă și cere lucru mai mult; dar' și poate omul ave dela ea cules cu un an mai înainte ca dela cea pusă fără rădăcini.

Păstrarea poamelor.

Știind taina păstrării poamelor, ecomul trage din ele folos îndoit și întreit mai mare ca cel-ce le vinde îndată după cules, căci prețul lor crește cu cât le vom păstra mai mult și mai bine.

Poamele vëratice și tomnatice nu se pot păstra timp mai îndelungat; cele ernatice însă se pot păstra și până în ajunul culesului din anul următor.

Cerința de căpetenie la păstrarea poamelor ernatice este să amânăm culesul lor până-ce s'au copt pe deplin, adecă chiar și vre-o două săptămâni mai mult decât ne-am obișnuit a face culesul până acum.

A doua cerință este să facem culesul cu cea mai mare băgare de seamă, îngrijind ca să nu se vatăme de loc, până nici cu mâna să nu fie apăsat.

După cules poamele se pun într'o chilie întunecată, rece, svântată și bine aerizată, unde se vor lăsa 2—3 zile ca să asude, punându-se apoi în pivniță sau în alt loc pentru ernat. Ducerea lor la locul de ernare să se facă pe timp frumos, adecă sênin și uscat, ear' nu când plouă sau ninge, căci umezeala le e stricăcioasă. Lăsându-le timp mai îndelungat la soare, ele se sbîrcesc. Poamele numai ceva stricate, adecă cele bătucite sau vermënoase, se aleg; ear' cele bune de pus se șterg cu un petec.

Înainte de a pune poamele la ernat, ferestrele și ușa localului se deschid pentru a se premeni aerul; se mătură bine și scot toate lucrurile, ce dau miros greu, așa: legume putrede, paie sau scânduri mucedă ș. a.

Pivnița sau cămara de ernat să fie răcoroasă, dar' svântată și cât mai întunecoasă. Poamele se ernează pe paturi anume, în coșuri, buți ș. a.

Paturile pentru poame sunt polițe late din scânduri uscate și oblite (ghiluite). Pe aceste polițe se pune mușchiu uscat bine, târlțe de lemn ș. a. așezându-se poamele, cel mult 3—4 rânduri peste olaltă, cu codițele în sus.

Coșurile de poame trebuie să fie cât mai puțin afunde. Ele se fac din lați, din scânduri și nuele groase și uscate. Șoarecii să nu poată pătrunde în ele. Deasupra e mai potrivită o ușe de nuele sau lați. În astfel de coșuri se pun numai poamele tari și de soiu mai de rând și numai după-ce au asudat mai întâiu, cum s'a zis mai sus; căci dimpotrivă asudă, se încălzesc și se mucezesc în coșuri.

Bine se păstrează poamele cele mai alese — mere și pere târzii — în buți și putini, cari trebuie să fie uscate cât mai cum se cade. Ele se învêlue una câte una în hârtie sbentoare, punându-se tot rânduri și printre ele năsip mărunt și foarte uscat. Năsipul să fie bine apăsat, căci astfel împiedecă intrarea aerului

la poame și totodată sbea umezeala, ce asudă din ele. În lăzi bine încheiate încă se pot așeza poamele în modul arătat.

Prunele se păstrează în borcane de sticlă sau de pământ. Ele se culeg cu codițe cu tot, se învêlue în hârtie și se apasă bine, ear' în sfârșit se leagă la gură cu hârtie de pargament pentru a fi scutite de înrîurînța aerului.

Persecile numai în ghețare se pot păstra timp mai îndelungat. Gutăile se ernează într'o odae svântată și răcoroasă. Nucile se scutură rînduri-rînduri, după-cum se coc; se spală bine într'un vas folosindu-ne de o mătură nouă îngrijind ca să se depărteze toate părțile deasupra coajei. Apoi se pun de se uscă, afumându-se cu pucioasă timp de vre-o 10 minute într'o ladă închisă. Astfel se pot păstra într'o cămară răcoroasă.

Unii ernează poamele mai de rând în gropi adânci de un metru și scutite de umezeală, unde se aștern pae sau mușchiu foarte bine uscat și peste aceste poamele în forma unui mormânt. Groapa trebuie bine îmblojită și pe de laturi și pe deasupra cu pae sau mușchiu și pe urmă cu un strat gros de pământ. În aceste gropi e bine să fie asezate poamele printre năsip mărunt și bine uscat. Alții ernează poamele sub grămezi de frunze îndeplin uscate, cel puțin în grosime de o schioapă și la un loc, unde n'ajunge ploaia sau zăpada.

Semnele turbării.

Nu numai la oameni necărturari găsești păreri greșite despre semnele, după cari se poate cunoaște turbarea la câni, ci chiar și în cărți. După observări făcute în decurs de mulți ani la școala veterinară din Berlin s'au constatat următoarele: Turbarea nu se arată la câni numai în veri cu călduri mari ori în erni geroase, ci în ori-ce anotimp. Prin mușcătură poate trece boala dela cănele turbat la alți câni în ori-ce vreme. E o credință greșită, că cățelele și câni curății (castrați) nu s'ar putè molipsi de boala aceasta, pentru-că e dovedit, că și de aceștia au turbat. Se mai zice despre câni turbati, că le e teamă de apă, ceea-ce ear' nu e adevărat. Teama aceasta se arată numai la oamenii turbati. E drept, că mulți câni turbati au puțină sete, dar' toți ling ori chiar beau apă, lapte și alte fluidități, ba unii au înnotat chiar prin apă. Credința generală, că câni turbati au zoale la gură, încă e greșită, pentru-că cei mai mulți sunt la gură ca și cei sănătoși, și numai slăbindu-le mușchii din fălci așa de tare, încât le rămâne gura deschisă, le curge scuiat ori niște bale, dar' nu zoale, din gură. Tot așa de puțin adevărat e, că câni turbati fug necontentit și că poartă coada tot între picioare.

Semnele adevărate de turbare sunt: Câni arată mai întâiu o schimbare în

purtarea lor obișnuită, devenind unii dintre ei mai liniștiți, triști și supărăcioși și căutând mai mult ca de obicei locuri întunecoase, alții însă se arată mai neodihniți și aplecați spre mușcat și fugă. Mulți câni turbati părăsesc în cele dintâiu zile ale boalei casa stăpânului lor și fug, se rentorc însă, dacă nu sunt opriți, după 24—48 ore. Deja în primele două zile ale boalei își perd apetitul, înghit însă din când în când alte obiecte, d. e. pământ, paie, bucățele de lemn, zdrențe etc. Toți câni turbati au altfel de lătrat: ei nu mai latră în sunete despărțite, ci fac numai o singură porneală de lătrat, lungind tonul cam în sus. Felul acesta de lătrat e un semn de frunte al boalei. Unii câni latră foarte mult, alții foarte puțin. Cei-ce latră mult răgușesc curând. Mai toți câni turbati sunt mai mușcăcioși ca cei sănătoși. Pofta mușcării se arată cătră alți câni mai mult ca cătră oameni, e însă une-ori așa de mare, că nu cruță nici lemne, petri etc. Totuși își păstrează câni turbati încă atâta conștientă, de își recunosc pe stăpânul lor și ascultă de chematul lui; câte odată însă nu-'l cruță nici pe el. Multor câni turbati li-se întâmplă parte la începutul boalei, parte în decursul ei, de le slăbesc mușchii din fălci, așa că gura le stă totdeauna cam deschisă, chiar și câni aceștia mai pot mușca din când în când. Toți câni turbati slăbesc în scurt timp foarte tare, căpëtă ochi tulburi și părul li-se sburlește, după 5—6 zile slăbesc în crucea spinării, înțepenesc în partea dindărët a trupului și mult în 8 sau 10 zile urmează moartea.

Prăsirea galițelor.

(Urmare.)

Despre clocire.

Ouële nefructificate sunt a să scoate din cuib, ca așa celelalte să fie mai cu succes clocite; ouële aceste scoase din cuib să pot încă întrebuița în bucătărie, fiind acele bune de mâncare. În casul, când am așezat tot în acelaș timp un număr mai mare de ouë nefructivere, atunci să adună ouële cele bune într'un cuib; ear', sub cloca, de sub care s'au luat ouële nefructivere, să depun alte ouë nouë de clocire.

Dacă cuibul să necurățește prin ouële stricate sau prin tină adusă de clocă, atunci avem să facem un cuib nou, căci în cuibul devenit necurat să desvoaltă gasuri, cari primejduesc vieța puilor din ou, ba prin necurățenia cuibului să înmulțesc ușor gânganiile stricăcioase puiului. Este mai bine ca să cercetăm cuibul și ouële de clocire în absența clocei, când adecă cloca să scoboară de pe cuib, ca să mănecă; căci atunci prin lucrarea aceasta nu să conturbă cloca de fel.

Dacă nu easă puii din ouële de găini în 20—22 zile, ear' la rațe, găște

și curci în 28—33 zile, atunci avem să cercetăm de-amăruntul ouele, că oare peste tot se află în ele pui vii.

Dacă ouele sînt stricate sau dacă acelea conțin pui morți, ele sînt, ținute la lumină, sure întunecate, coaja lor este în cele mai multe cazuri sură sau albă mînjită, au și un miros urît, și se răcesc numai decît; din căldura continuă a oului putem deduce, că în el se află puiu viu. Răcorirea grabnică a oului o putem observa, dacă îl ținem la ureche sau la vârful nasului. O altă modalitate pentru cercetarea ouălor de clocire este, dacă băgăm ouele 10 minute în apă caldă de 32—35 grade R. În cazul când arată ouele deplin clocite în apa asta caldă o mișcare deosebită cu întreruperi, atunci ne nisuiam a produce pe coaja oului cu o cheie o crepătură ușoară, cufundăm ouele încă odată în apă caldă și le depunem eară pe fundul vasului. Dacă peste vre-o câteva oare nu easă puii, atunci depărtăm ouele aceste ca netrebnice din cuib. Ouăle, care în apă caldă nu arată nici o mișcare, nu se mai pun sub cloacă. Să nu ne prea pripim însă cu lăpădarea ouălor. De multe-ori se înșală omul la probă, puiul este în multe cazuri prea slab și pentru aceasta nu se mișcă, sau a rămas înderept în desvoltarea lui, dar' poate eși mai târziu. La cercetarea oului în timpul clocirei să recere, ca să fim foarte precauți, liniștiți, și să avem multă cunoștință de cauză.

(Va urma.)

Iuliu Bardosy.

Sfaturi bune.

Uscarea cerealelor jilave.

Pentru de a usca cerealele jilavite se recomandă amestecarea lor cu var nestins. Acesta se amestecă cu grăunțele, potrivit la o mase metrică cam 20 kg. de var, care scoate apa din ele. Se înțelege, că varul se poate folosi numai pentru sbicirea grăunțelor de sîmînță, care se pot sîmîna cu var cu tot. Pentru sîmînță mai mărunte, ca d. e. de trifoiu, se potrivește și pravul de cărbuni de lemn.

Grăunțe căzute pentru sîmînat.

Mulți obișnuiesc a folosi la sîmînat grăunțele căzute, cari sînt mai coapte și mai bine desvoltate. După-cum s'au constatat prin numeroase încercări, asta nu e bine, pentru-că însușirea de a căde se moștenește în mare măsură la plantele, ce se prăsesc din sîmînță căzută.

Nutreț înămolit.

Murind un cal de colică, veterinarul l-a tăiat și i-a aflat stomacul de patru-ori mai mare ca la un cal sănătos și în el peste 16 kg. de năsip. Feriți-vă de a da animalelor earbă din locuri, peste care s'au vărsat apele.

Cum se ține mult untul proaspăt.

Dacă voim să iernăm untul proaspăt urmăm astfel: se frîntă cât mai bine și se apasă bărbătește într'un vas curat, punându-se împreună cu acesta într'o căldare sau o oală mare, în care se fie până la jumătate apa cât mai ferbinte și rămînînd aici până-ce apa s'a răcit.

Untul astfel tractat se poate ține în stare proaspătă și timp de 1/2 an.

Cum se scutesc lucrurile de rugină.

În contra ruginii lucrurilor de fer și oțel este bună o amestecătură de unsoare, care o căpătăm prin topirea unui Kilo de slănină, 30 grami de Camfor și ceva grafit. Cu această amestecătură se ung lucrurile, apoi după 24 de ceasuri se freacă cu o zdranță moale, prin ce primesc o față frumoasă, sclipicioasă, fiind astfel scutite pe timp îndelungat de ruginire.

În contra păduchilor de vite.

În contra păduchilor de vite, cai și porci se recomandă următorul mijloc: se toarnă într'o sticlă *oleu de peatră și oleu de in* în părți asemenea, se scutură bine, apoi se moaie un petec de lână cu această materie și se freacă cum se cade locurile atacate. Păduchii ce vin în atingere cu această materie îndată se prăpădesc; totuși e bine a se repeta lucrarea după câteva zile și în urmă a spăla bine acele locuri cu săpun verde și apă caldă. Acest leac e efin, vindecă îngrabă și nu e vătămător întru nimic, chiar nici pîrul nu cade.

Știri economice.

Expoziție de vite românească.

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului“ va aranja și în anul acesta în 5/17 Octombrie o expoziție de vite în *Boița*, la care vor fi admise vitele locuitorilor din *Boița*, *Porcești*, *Sebeșul-inferior și superior*, *Racovița*, *Veștem*, *Tălmăcel și Sadu*. Avis locuitorilor din aceste comune, ca grijindu-și bine vitele, să se prezente cu un număr cât mai mare la această expoziție.

„*Murșanul*“. La 29 Iulie n. s'a ținut adunarea generală constituantă a institutului de credit și economii „*Murșanul*“, din *M.-Radna*. *Direcțiunea institutului*, aleasă pe durată de trei ani, s'a constituit astfel: *Vasilie Beleş*, președinte; *Demetriu Roman*, vice-președinte; *Paul Milovan*, Dr. *Aurel Halic*, *Constantin Paulescu* și *Melețiu Suci*, membri în direcțiune.

Școală agronomică cu limba de propunere română în Bucovina. Cu începutul zilei de 1/13 Octombrie a acestui an se va deschide în *Rădăuți* (Bucovina) o școală agronomică cu limba de propunere română. Școala se va înființa pe cheltueala țerii. Frații noștri bucovineni sînt foarte veseli de înființarea acestei școale, mai ales fiindcă ei sperează, că prin aceasta s'a făcut numai începutul ridicării și altor școale, atât

de necesare pentru poporul român bucovinean. Îi îngrijește însă mult împrejurarea, că după un paragraf al statutului noii școale, deși se zice că limba de propunere e limba română, totuși se dispune, ca școlarii, a căror limbă maternă este limba germană, să fie instruiți în această limbă. În adevăr, dispozițiunea aceasta e de neînțeleș. Nici la una din școlarele nemțești din Bucovina nu se ține seamă de școlarii români, ca ei să fie instruiți în limba lor maternă. Pentru-ce oare la o școală românească să se dea instrucțiunea în două limbi, de dragul unor elevi străini? Cu drept cuvînt Românii bucovineni să tem, nu cumva să ajungă și această școală cu timpul un cuib de germanizare pentru ei.

Recolta grăului. Anul acesta s'a produs pe suprafața pămîntului cu peste 80 milioane de hectolitri mai puțin grău ca anul trecut. Din acestea vin în șoseala Ungariei 11 milioane, în a României 8 milioane și a Rusiei 20 milioane hl. Grău ne va da America, deși nici acolo nu au ca într'alți ani. Nu e deci mirare, dacă la Pesta s'a suit prețul grăului la 14 fl. de hl.

Import oprit. Importul de porci și de animale rumegătoare din Bucovina în Ungaria e oprit începînd cu 27 August a. c. din cauza boalelor lipicioase, ce bîntue în Bucovina.

Miere de albine. *Nicolae Berar* econom în *Zám* (Hunyadmegye), precum ne scrie, ar ave două ferii de miere de albine, stoarsă cu mașina. Cei-ce au lipsă de miere să se adreseze la dînsul.

Boale de vite. *Boala de gură și de unghii* s'a constatat în comunele *Tiur*, *Oarda-de-sus*, *Carna*, *Alba-Iulia*, *Vingard*, *Cunța*, *Chișfalău*, *Tartaria*, *Șeușa*, *Beja* și *Cut* din comitatul *Alba-de-jos*.

Muci la cai s'au constatat în comunele *Iad*, *Martfalău*, *Felmer*, *Amlăș*; *vîie* în *Turda*.

S'au stîns boalele în comunele *Vela* și *Lengyelvalva*.

Filoxera. Constatându-se filoxera în comuna *Luna*, comitatul *Solnoc-Dobăca*, vilele de acolo au fost puse sub carantină.

Cale ferată. Lucrările la linia *Bistrița—Borgoprund* se vor începe cât mai curînd.

Boala de porci. În mai multe comune ale comitatului *Sătmar* pier porcii cu sutele.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonentului nr. 3025. Încît din vîi și rîuri beau oamenii și animalele, cari s'ar pute ușor bolnăvi, fiind apa încărcată de materii dubite, ca cele ce provin din topirea cînepei, credem, că poate să fie vr'o ordinațiune, pe cari să razimă cei ce vî opresc a topl cînepa în *Murș* și alte ape curgătoare. Acea ordinațiune însă nu o cunoaștem. Faceți cu toate aceste un lucru care este spre binele și sănătatea D-Voastre, topind cînepa în bălți, de cari, chiar în acest an ploios, se vor afla ca pretutindenea — și pe hotarul comunei D-Voast e.

Pavel A. în R. Un criminal poate fi pedepsit numai cu temniță sau apoi preste anii de robie cu pierderea dreptului de a pute ocupa anumită vreme deregătorii publice. Dacă ese din prinoare și trece și anii de pierdere a deregătoriei, poate earăși să ocupe un post.

Abonent nr. 9629. Pentru măturarea regulată a coșurilor (hoanelor) sunt regulamente deosebite în fiecare comitat. Informați-vă la centrul comitatului despre acest regulament și acolo veți afla ce drepturi au coșerii și ce drepturi aveți Dvoastră.

D-sale Iosif Mo... în Zam. Nu aveți dreptul se opriți oamenii din alte comune, ca să nu lucre la drumul de fer. Domnii dela căile ferate au voe deplină să primească pe cine ei vreu ca lucrători. Cu răul nu merge dar', ci cercați cu binele. Dați rugare la cei mai mari dela căile ferate, spunându-le că sunteți sëraci, trebuie să trăiți din munca mânilor, poate că vă vor primi apoi la lucru, Sigur, că ați făcut la început vre-o necuviință și de aceea nu vă îmbie cu lucru, ci-l dau oamenilor din alte comune. Încă odată dar': cu frul nu merge, ci mai iute cu -- buna!

Însoțiri de viieri.

Mănecând dela dauna, ce o îndură vierii nostri la culesul viilor, dar' mai ales la ținerea și la vnzarea vinului, când satele noastre năpădite sunt de fel de fel de Ovrei din depărtări — comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului” au socotit de a fi folositor, dacă și vierii nostri, urmând pilda dată de alte popoare mai înaintate, se vor întovărăși și în aceasta privință în așa numite „însoțiri de vieri”, povățuite de anumite orfnduei cuprinse în așa zisele statute.

Cu acest lucru s'a îndeletnicit comitetul central la întrunirea agricolă, ținută în primăvara anului de față în vrednica comună Laz, (de lângă Sebeșul-săses), unde venind vorba despre acest fel de însoțiri, fruntașii din comună, cari au vii bune și frumoase, s'au hotărât să întemeze o asemenea însoțire, ear' comiteul central al reuniunii le-a pus la îndemână un proiect despre :

Statutele

Însoțirii vierilor din Laz, asociațiune înregistrată

I. Întemeerea și scopul.

§. 1. Subsemnații formează o însoțire de viieri sub firma: „Însoțirea vierilor din Laz, asociațiune înregistrată”.

Însoțirea își are sediul în comuna Laz.

§. 2. Scopul însoțirii e a produce prin adunarea și stoarcerea comună a strugurilor membrilor ei vinuri curate, a le cultiva în mod uniform și a le realiza prin vindere comună cu prețuri cât se poate mai mari.

II. Membri, drepturile și datorițele lor.

§. 3. Membrii ai însoțirii pot deveni numai locuitori din comuna Laz, cari se ocupă cu cultivarea viilor și se bucură de toate drepturile cetățenești.

Membri noi se pot primi prin direcțiune numai în prima jumătate a anului calendaric. În contra unei hotărâri a direcțiunii, prin care se refuză primirea petentul poate recurge la adunarea generală. Cei primiți au de a subscrie statutele, prin ce devin membri. Văduvile membrilor răposați nu mai au trebuință de primire. Ele au să subscrie însă statutele.

Asemenea nu e lipsă de o primire deosebită, dacă un membru s'a mutat cu domiciliul din comuna Laz și se reîntoarce iară, voind să reîntre ca membru.

§. 4. Dreptul de membru se pierde:

a) prin eșire de bună voie din însoțire, (eșirea se poate face numai în prima jumătate a anului calendaric.)

b) prin eschidere.

c) prin moarte.

Declarația de eșire e a se face în scris președintelui însoțirii, care va extrada o adeverință despre primire. Membrul exchis încetă a mai fi membru cu sfârșitul anului, în care a urmat eșirea.

Eschiderea poate urma, dacă membrul nu-și îplinește datorițele statutare prin hotărârea adunării generale. Eschiderea intră în vigoare cu ziua, în care s'a luat concludul.

§. 5. Membrii au drept:

a) a participa cu excepțiunea membrilor femeni și minoreni, la adunările generale și a vota (§ 17). Dreptul acesta se pierde pentru membri, cari es de bunăvoie cu ziua în care s'a adus hotărârea adunării generale.

Dreptul de vot trebuie exerciat în persoană prin membri bărbătești și maioreni și nu se poate ceda la alții. Membri externi, femeni și minoreni pot fi reprezentați prin arfndașii, administratorii ori tutorii lor sau prin un alt membru, văduvele prin un fiu maioren.

b) a participa amăsurat statutelor și a hotărârilor însoțirii la profitul și alte favoruri ale însoțirii.

§. 6. Membrii sunt datori:

a) a garanta pentru toate obligămintele însoțirii între sine în proporțiune cu părțile la fundamentale (§. 23) față de alte persoane solidar și nemărginit cu toată averea lor.

b) a plăti soartea fundamentală și taxa de intrare (§. 25) în cassa însoțirii precum și a purta alte servicii, hotărâte de cătră adunarea generală.

c) a observa statutele însoțirii rigoros precum și a sprijini interesele însoțirii în toată privința,

d) a preda toți strugurii culeși, după culegere numai decât, direct dela vie și întregi fără a-i strivi, însoțirii.

III. Organizarea însoțirii.

§. 7. Însoțirea își poartă afacerile prin

a) direcțiune,

b) comitetul de supraveghiere,

c) o comisiune de examinare,

d) prin adunarea generală.

A. Direcțiunea.

§. 8. Direcțiunea constă din președinte, care este totodată și notar și din trei membri, dintre care unul este și cassar, cu totul dar' din 5 membri. Direcțiunea se alege totde-una pe 4 ani. Tot la doi ani es (ântăia oră prin soarte) doi resp., 3 membri. Eșind membrii din direcțiune sau fiind stabil îndelegați a-și împlini funcțiile, se pot substitui membrii până la ședința proximă a adunării generale, în care se vor face alegerile suplinoare. Durata funcțiunii a membrilor direcțiunii aleși în modul acesta e aceeași ca a acelora, în al căror loc au intrat.

Legitimațiunea direcțiunii se constituie prin protocolul adunării generale.

Firmarea pentru însoțire urmează punându-se subscrierile celor îndreptățiți spre semnare sub firma însoțirii. Firmarea are numai atunci putere de drept pentru însoțire, dacă se subscrie prin președinte ori vice-președinte și încă un membru al direcțiunii.

Drepturile direcțiunii.

§ 9. Direcțiunea reprezentează însoțirea atât față de judecătoria cât și față de alte persoane. Privitor la reprezentare sunt a se observa dispozițiile legii comerciale.

Afacerile însoțirii le poartă direcțiunea autonomă încât nu e restrinsă prin statute, prin instrucțiunea și hotărârile adunării generale.

Direcțiunea are de-a îngriji pentru purtarea contabilității, pentru siguranța cât și pentru depunerea sigură și cu camătă a numerariului de cassă, pentru compunerea socotelilor și bilanțelor și pentru executarea tuturor dispozițiilor, care le face legea comercială pentru însoțire și organele ei. Despre toate actele, cari se execută prin direcțiune, trebuie pe existe hotărâri statutare (§ 10) Spre cumpărarea de imobilități, a căror preț nu trece peste 500 fl., direcțiunea e îndreptătită.

Dacă prețul trece peste 500 fl. se recere încuviințarea adunării generale.

Direcțiunea este obligată :

a) a hotărâ asupra primirii de membrii noi (§ 3),

b) a denumi personalul lucrător (bugner, pivnițar (clucer) și a statori plățile lor.

c) a statori după-ce a ascultat comisiunea de examinare prețurile strugurilor, eari vin a se cumpăra și a le vinurilor, cari sunt a se vinde.

d) a hotărâ asupra altor cheltueli mai mici și asupra restituirei de cheltui avansate în numerar.

e) a contracta în marginile fixate de cătră adunarea generală (§ 18 f. și 24) împrumuturi,

f) a compune până în 1-ma August bilanțul anului premergător și a-l preda președintelui comitetului de supraveghiere.

Președintele direcțiunii are de-a îngriji ca toate aceste datorițe să se îplinească punctuos.

§ 10. Direcțiunea trebuie să se adune în ședințe regulate înainte fixate și afară de aceea de atâtea ori de câte ori recer afacerile. La ședințele regulate ale direcțiunii nu sunt invitări de lipsă. Invitățile la celelalte ședințe au să urmeze prin președintele în scris, arătându-se obiectele, cari vin a se pertracta. Președintele poartă și presiul în ședințe.

Pentru validitatea concludelor direcțiunii se recere prezența de mai mult ca jumătate a membrilor ei.

§. 11. Bilanțul trebuie compus după principii comerciale și are să cuprindă într'un conspect sumaric :

A. Averea însoțirii (activele) și adecă :

1. Starea cassei în numerar la sfârșitul anului.

2. Starea hârțiiilor de valoare, cari sunt a se specialisa după categorii și cari nu se pune în socoteală mai sus decât cursul notat în 31 Decembrie al fiecărui an.

3. Pretensiunile, orânduite după felul lor, socotindu-se pretensiuni eventual dubiose după valoarea lor probabilă ear' cele necasabile sunt a se lăsa cu totul la o parte.

4. Valoarea mobiliilor, a vinurilor s. m. d., cari s'au aflat la sfârșitul anului.

5. Valoarea imobilelor la sfârșitul anului. Provisiunile de vin sunt a se socoti numai după prețul de vnzare en gros detragându-se 25% celelalte mobilități, unelte buți ș. a, precum și zidiri, moși numai după prețul, care îl au la compunere, dar' nici odată mai sus ca prețul de cumpărare.

(Va urma).

CRONICĂ.

O faptă nobilă. Ni-se scrie din Tŭr de lângă Blaj: O faptă de o deosebită importanță moralisătoare s'a săvârșit azi Duminecă în comuna noastră. Dl *Mihail Străjan*, prof. în Craiova, a dispus ca părinții și înmormențați în cimiterul com. să fie exumați și osămintele lor așezându-le într'un sicriu nou le-a pus spre odihnă vecinică în cimiterul de lângă biserică unde le-a ridicat o frumoasă peatră de granit. Ceremonia celebrată vice prot. *George Bărbat*, viceprot. onor. *Alex. Albini* și capel. *Iuliu Nistor*: asistați de un lector. A cântat corul de țerani, condus de prof. *Aron Papiu*. La sfârșitul ceremoniei, la care au asistat mulțime de inteligență din Blaj și întreg satul, parochul *Ioan P. Păcurar*, a lăudat mult această faptă nobilă a dlui Străjan, scoțând din întreg faptul învătătura, că părinții să nu pregete a-și da copii la școală, și copii să învețe și învățând să-și acucă aminte de crescătorii lor. Însemnătatea faptului acestuia o ridică mult și împrejurarea aceea, că deși dl Străjanu de multă vreme petrece în România, totuși nu s'a lăsat să fie dus de falsele învățături moderne și întors acum după 25 ani în mijlocul confrăților sei, ține să arete lumii, că nu 'și-a uitat de părinții sei și de legea mângâietoare și sfântă, în care a fost născuț și crescut.

Parastas. Ni-se scrie: Ziua de 6/18 August a. c. fiind hotărâtă pentru servirea parastasilor și a sfințirii monumentului ridicat dl cătră fiii bravilor părinți *Mafteiu* și *Sofronia Candale* din comuna *Poiana*, com. Bistrița-Năsăud, ceremonia s'a săvârșit cu pompa cuvenită și în asistența unui public numeros. Au participat pe lângă fiii și ficele repausaților și numeroșii descendenți ai acestora domiciliați în comună, și fiii *Alex. Candale* și *An. Candale* împreună cu familiile lor, cel dintâiu inginer silvic și silvicultor șef al domeniului coroanei în România, al doilea preot în comuna Borgo-Bistrița. Au mai fost de față apoape toți poporenii locali și mulți locuitori din comunele vecine.

Un participant.

„Te pușc — domnule fisolgebirëu!“ Ni-se comunică din *Caras-Severin* un cas, care varsă sinistre lumini asupra desperării extreme, în care nu arare-ori aruncă barbarele solgăbirae ungurești pe bieții noștri țerani. Zilele acestea un brav țeran din *Globucraiova* (cercul Teregova) s'a prezentat la cancelaria fisolgebirëului *Lüterwaldt Hugo*, Ungur neaoș(?), și mâhnit la culme, l'a amenințat, că-l pușcă. Fisolgebirëul a chemat martori și desperatul țeran 'și-a repetit și în fața acestora amenințarea. Au venit și gendarmi, dar' nici acești sbiri n'au înfricat de loc pe țeran. „Nu mi-'s nărod, nu mi-'s beat, însă 'mi-ai făcut nedreptate la desfacerea comunionului, așa că mâne mi-se vënd boii, de aceea n'am ce să mai fac, să știți că-l pușc!“ Bătrânul a fost pe loc arestat și dus la judele din Caransebeș, care după-ce l'a luat la protocol 'i-a dat drumul. Totodată execuția contra țeranului s'a sistat și deocamdată boii nu 'i-s'au vëndut. — Eată unde duc barbarele autorități maghiare pe bietul Român, omul cel mai blând și mai pacinic pe lume!

Preot rătăcit. Din *Borodul-mare* (lângă Oradea) ni-se scrie: Foile ungurești nu mai știu cum să laude pe preotul de aici *Vasilii Herlo*, care în de ziua Sf. Stefan a ținut serviciu divin și a rostit un discurs „patriotic“, în ființa de față a multor Unguri, ofi-

cioși și neoficioși. Aceasta e a doua ispravă „patriotică“ a dlui Herlo. Prima a fost, când a presidat un banchet în onoarea deputatului șovinist *Telegdy Iózsef*. Lucrul e foarte trist mai ales că *Borodul-mare* e cea mai românească parohie în părțile acestea. Ar fi necesar, ca ordinariatul să iee măsurile cuvenite față de numitul preot. — *Dixi*.

Dar' bisericeii sêrbești. Maguatul sêrb., br. *Miloș Baich*, răposat zilele acestea, a testat bisericeii gr.-or. sêrb. palatul seu în valoare de 250.000 fl.

„Cuvântul“ Jidanului. În *Murș-Sântimbru* s'a dat în luna aceasta o petrecere. Și aici s'a încuibat un Jidan, care a păcălit rău pe cei-ce au întocmit această petrecere. Jidanul adecă le făgăduise, că luând ei beuturile dela el, nu le va socoti nimic din taxa de consum. N'au trecut însă câteva zile dela petrecere, și cărașul, care adusese beutura, se vede improcesuat din partea Jidanului pentru taxa de consum în valoare de 20 fl. Taxa aceasta a solvit o președintele petrecerii, care a avut prilejul să se convingă, că „vorba Jidanului nu e vorbă“.

Alegere „ungurească“ de primar. Din comuna *Șutu* ni-se scrie, că primpretorul din Iara se poartă la alegerile comunale nu numai dur, dar' și nedrept cu alegătorii. Când cu ultima alegere de primar din comuna *Șutu* a declarat oamenilor, că pe primar îl denumește el, ear' pe ceilalți diregători și-'i pot alege. Când bărbații de încredere n'au voit să subscrie protocolul, 'i-a amenințat cu înjurături vrednice de un Săcuiu cu toate relele. Unul dintre ei a și subscris de frică, dar' pe bravul țeran *Vasilie Popa* nu l'a putut îndupleca nici decât. Afurisita de ușa a treia!

Nouă școală românească în Macedonia. În comuna *Oșan* (Meglen) în Macedonia s'a inaugurat cu mare solemnitate prima școală românească construită pe cheltuiala locuitorilor. Localul a fost împodobit cu verdeață și cu flori. După serviciul divin s'a făcut inaugurarea în prezența mulcazimului *Mustafa Effendi*. Institutatorul *Gușu Gaga* a ținut un călduros discurs în dialectul megleno-român.

Lueger — mijloc de geșeft. Din prilejul zilei sfântului *Stefan* (20 August n.) în *Pojon* au fost închise după ameazi toate prăvăliile. Un Jidov comerciant folosind ocazia binevenită, 'și-a așezat în dosul sinagogei o baracă să vëndă pahare și fel de fel de vase, toate cu chipul lui *Lueger*. Cât ai bate în palme, toate obiectele Jidovului au fost cumpărate de... Jidovii orașului, cari se temeau, nu cumvă prin răspândirea chipului lui *Lueger* între creștini să prindă antisemitismul și mai adânci rădăcini în *Pojon*, unde și așa e foarte puternic. Și așa Jidovul a făcut dela *Jidovi* geșeft, cu ajutorul lui... *Lueger*. Ce ironie!

Rupere de nori. Din *Mândra* (comit. Făgăraș) ni-se scrie: În 26 l. c. noaptea la 12 ore lângă comuna *Mândra*, (Făgăraș), a fost rupere de nori care a făcut să crească valea ce trece de alungul comunei atât de tare, încât oamenii amenințați fiind au fost siliți a părăsi cu vite cu tot casele și a să refugia la deal. Aceasta a cauzat pagube mari înecând erburile, otăvurile și ducând tot fânul și otava de pe câmp ce era cosită; ba ce e mai mult și bucatele de prin șuri au fost înecate și multe duse.

Ziua nașterii moștenitorului României. Principele *Ferdinand* al României a implinit în 23 Aug. n. 32 ani. Din acest privilegiu festiv s'au sêrbat în mânăstirea *Sinaiia* și în toate bisericile catedrale din România serviciu dumnezeesc.

Socialiști în armată Socialismul se întinde cu nespuse iuteală și în armata noastră. O statistică documentată a socializtilor, edată de curând, arată, că în armata austro-ungară din Ungaria se află de present 10.260 socialiști. Toți aceștia sânt fanatici oameni ai propagandei, și răspândesc ideile lor în necazul celor mai aspre dispoziții militare în materie. Contingentul cel mai mare al soldaților socialiști îl dă *Budapesta* și orașele mai fruntașe din provincie.

Gendarmi bătuti. Poporenii comunei ungurești *Fászkerekegyház* (lângă *Kecskemét*) au comis *Damineca* trecută, cu privilegiul unei sêrbări, acte de adevărată barbarie față de doi gendarmi, trimiși a păzi ordinea. Țeranii, agitați de câțiva zurbagii, au plănuțit formal să atace pe gendarmi. Întrevenind aceștia să pună capăt unei bătăi de cârcimă, momentul a fost binevenit. Oamenii s'au năpustit cu furci asupra gendarmilor, 'i-au desarmat, și cu săbiile și cu puștile 'i-au ciungărit în chipul cel mai barbar, rănindu-l de moarte. Primarul a telegrafiat la *Kecskemét* după gendarmi, cari au venit însoțiți de procuror și de judele instructor. Aceștia au introdus numai decât cercetare. S'au făcut numeroase arestări. Gendarmii bătuti au fost transportați în completă stare de inconștientă la spitalul din *Kecskemét*.

Așa-'i la noi, sub părintescul regim unguresc: între Unguri, aceștia măcelăresc fără nici o cauză pe gendarmi, între naționalități, gendarmii măcelăresc în dragă voce pe pacinicii *Ne-maghiari*!

Mirozenii de-ale șoviniztilor. *Egyetertes* și alte foi ungurești scriu — auziți și vă cruciți! — că printre Sêrbii gr.-ort. din... *Ardeal* (!) ar fi circulând apeluri „agitatorice“, de înțeles să se organizeze și să se prezenteze în congresul național din *Sibiu* (!!) ca un corp puternic! Și spuse odată aceste mirozenii, foile ungurești dau la înjurături contra „daco-românilor“, de nu-'ți vine să te crezi între ziarști, ci între ... vizitii. Și când te gândești, că bietul public cetitor unguresc ia asemenea stupidități drept adevăruri indiscutabile! Sireac public...

Răsvrătire de muncitori. În *Löcse* o răsvrătire violentă a izbucnit între muncitorii de acolo. Au venit la mijloc gendarmii și lucrul a ajuns la o bătae sângeroasă. Muncitorii dedeau cu cuțitele, gendarmii cu baionetele. Treisprezece muncitori și un gendarm au fost răniți, parte greu, parte ușor.

Precupeți și handlei — patrioți! O știre de cea mai mare însemnătate pentru ungrism: precupeții, bocceangii și handleii din *Budapesta* s'au hotărât a pune temelie unei mari societăți patriotice, cu firma... „Reuniunea precupeților, și handleilor naționali din *Budapesta*“... Trăească!

Uoigașul lui Canovas. Se vestește din *Madrid*, orașul cel mai fruntaș al Spaniei, că anarhistul *Angiolitto*, ucigașul ministrului *Canovas*, a fost osândit din partea tribunalului militar la moarte prin ștreang și a și fost spânzurat.

Nou avocat român. Dl. Dr. Ioan Popovici ne anunță că a deschis cancelaria advocațională în Făget.

*

Icoane dela Mediaș. Primum din Mediaș două fotografii făcute de dl. Fr. Guggenberger, cari rețin două frumoase scene dela sărbările „Astrei”. Ele ne arată eșirea poporului întru întimpinarea comitetului, în momentul când țeranii trec peste piața orașului. Fotografiiile sînt reușite și ne arată două grupuri frumoase, cum merg doi cu doi. Una ne arată un șireag de femei și fete, alta de bărbați și fidei juri.

*

Tren la Seliște! Marți după amiază a sosit din încântătoare și ospitală Seliște primul tren. Mersul noii linii Sibiu-Seliște va fi: dela Sibiu pleacă dimineața: la 7,50, la Seliște sosește la 9,34, din Seliște pleacă la 5,30, la Sibiu sosește la 6,58; după amiază: din Sibiu pleacă la 4,10, la Seliște sosește la 5,54, din Seliște pleacă la 12,30, la Sibiu sosește la 1,58.

— Linia Seliște-Miercurea nu-i încă terminată; e terminată însă linia Miercurea-Vințul-de-jos, care asemenea s'a deschis deja. Mersul trenurilor pe această linie e următorul: dimineața pleacă Miercuri din la 10,35, ajunge în Vințul-de-jos la 12,07; după-am. pleacă la 7,11, ajunge la 8,32; dimineața pleacă din Vințul-de-jos la 8,55, ajunge în Miercurea la 9,35, după amiază pleacă la 3, ajunge la 4,40.

*

Oficer dacoromân osândit. Sub acest titlu de fantasmagorie, foile ungurești scriu, că un fruntaș „agitator valach”, dl. Ioan Lințu din Caransebeș, locotenent pensionat, a fost osândit la pierderea rangului și a pensiei, din cauza uneltirilor sale contra „statului maghiar”. Stim, că dl. Lințu e un brav fruntaș al inteligenței noastre din Caransebeș, deci forma în care-l prezentă reptilele ungurești ne pare întru toate de domeniul celei mai exaltate fantasii. *Egyetértés*, înregistrând cu diabolică bucurie știrea, îl gratifică cu cele mai ungurești epiteze ornate, între cari „om pervers” nu-i cel mai puțin aspru, și-l acuză, că dînsul ar fi aprins steagul unguresc, ar fi înjurat pe Unguri cu cele mai triviale vorbe și ar avea obiceiul (în sine unguresc!) de a scuipa pe Unguri, cari îl salută!! S'ar pute niște stupidități mai încornorate?! Și jurnaliștii unguri mai au obrazul să le dea în vileag!

*

Barbarie în biserică. În comuna ungurească Lajta Pondány niște necunoscuți au comis o rușinoasă barbarie în capela țintirimului comunal. S'au furișat cu forța înăuntru și au sfîrțicat și sdrențuit în chip barbar o prețioasă icoană, care reprezenta pe Ieșu răstignit.

*

Două surori sinucigașe. În comuna ungurească Petri s'au sinucis deunăzile amîndouă fetele economului Tarkó Mihályi, una de 18, cealaltă de 16 ani. Nefericitele s'au dus noaptea la mormîntul mamei lor și s'au spînzurat. La fapta desperată le-a împins noua lor mamă mașteră, care le tracta foarte rău.

*

Rugă cu sânge. În Vizma, Bănat, se iscă cu prilejul unei rușe o încercare între țerani și gendarmi. Aceștia fură desarmați și bătuți crunt. S'au concentrat numai decît mai multe posturi de gendarmi, cari înădușiră revolta. 20 de inși sînt arestați.

*

Casuri de moarte. Primum următoarele anunțuri: Subscriții cu inima frîntă de durere aduc la cunoștință tuturor moartea prea iubitului tată, socru, frate și consăngean Maximilian C. Codarcea paroch și v.-protopop gr.-cat. al Pogăceleii; întemplată astăzi în 29 August 1897 la orele 12^{1/2} din zi după un morb scurt provăzută cu sf. Sacramente ale moribunților, în anul al 61 al etății și al 33 al preoției sale. În mormîntarea scumpului reposat va avea loc în 31 August st. n. la 2 ore p. m. după rital bisericii gr.-catolice. Pogăcea, la 29 August, 1897 Fie-i țorfina ușoară și memoria bine-uvîntată! Virgiliu, Alexandru, Victor, ca fii. Eugenia, n. Cotta ca noră. Sabin, și Liviu, ca nepoți. Susana, Samfira, Anica, George, ca surori și frate cu familiile lor. Augustin Coema și soția Iulia, Aurel Pop și soția Lucreția, ca cumnați și cumnate.

— Aflăm trista știre, că Nicolae Mosora, un vrednic fruntaș din Seliște, fost primar mai mulți ani, episcop al bisericii etc. a răposat Joi dimineața la 8 ore, în vîrstă de 61 de ani.

*

Gendarmi și... câni. Ministrul de honvezi, voind a imita pe Elvețieni, a dispus să se pună în serviciul gendarmeriei câni, cari să facă serviciu în patrole. Până acum pe teritorul a două comande de gendarmerie se fac probe cu câni. Dacă lucrul va reuși, întreagă gendarmeria va fi provăzută cu câni de serviciu.

*

Jidov contra Ungurilor! Ați auzit minune ca asta? S'a întemplat deunăzile în Nagy-Szöös. Murise anul trecut un Jidan cu numele Grosz Salomon și nevasta lui voi să-i ridice un monument. Jidanul mort era bun „patriot” și nevasta sa pentru mai marea mărime a Israelului unguresc voi să pună pe mormînt o inscripțiune ungurească. Rabinul însă n'a voit să permită ridicarea unui monument cu inscripțiune ungurească în cimiterul jidovesc și a închis ușa cimiterului, ca să nu poată fi ridicat monumentul. Casul acesta a produs mare senzație printre maghiarimea de acolo, mai ales, că rabinul era considerat foarte înflăcărat „patriot” maghiar.

*

Contra concubinagiului. Consiliul comunal al unui oraș foarte împopulat din Stiria a adus zilele trecute cu unanimitate un conclud, prin care se interzice proprietarilor de case de acolo primirea de chiriași, cari trăesc în concubinagiu. Călcarea acestui conclud se pedepsește cu 10 fl. sau închisoare de 48 ore, ceea-ce se repetă până când cei-ce trăesc în concubinagiu nu părăsesc această conviețuire.

*

Două mirese — un sicriu. La Oradea-mare s'a sinucis zilele trecute un sergent-major de honvezi, Nemes Kálmán. La început nu se știa, cine 'i-a putut pune în mână arme ucigașe, dar' în curînd s'a descoperit, că două mirese 'i-au pus capul. Sergent-majorul se fidanțase cu o fiică a unui jude bogat. Scurt timp în urmă s'a fidanțat și cu altă fată, asemenea bogată, și acesteia 'i-a dat inelul primei logodne. Dar' logodna primă n'a desfăcut-o. Amenințînd lucrul a se descoperi, bi-logodnicul s'a sinucis, ca să previe degradarea și cu ea o viață de miserie. La înmormîntare amîndouă miresele au adus câte o cunună, dar' fiecare protesta sgomotos contra cununii celeilalte, așa că au provocat scandal.

Avis. La întrebarea mai multora înștiințăm pe iubii cetitori, că premiul „Foia Poporului” se va trimite abonenților deodată cu numărul de Crăciun.

Mulțumită publică.

Aranjîndu-se la 1 August st. n. în școala gr.-or. din loc o petrecere în favorul fondului înființat pentru ajutorarea școlărilor săraci, cu aceasta ocaziune peste prețul fătării au binevoit a suprasolvi următorii dîni: Sever Barb comptabil Reghin 3 fl. 40 cr., George Tîrnovean notar Ibănești 1 fl. 80 cr., Ioan Racoțian preot Ibănești 1 fl. 40 cr., Ioan Racoțian cantor Ibănești 70 cr., Gregoriu Nicoară preot Ibănești 40 cr., Mathei Tîrnovean proprietar Ibănești 40 cr. Bucur Lupescu neguțator Ibănești 40 cr., Iuliu Crainec preot Urișul-inf. 60 cr., Zaharie Mathei preot Urișul-sup. 40 cr., George Pop cantelist Iabenița 40 cr.

Tot cu această ocaziune și spre susnumitul scop, fără a lua parte la petrecere, au binevoit a contribui dl. Ioan Budnariu proprietar Petelea 1 fl. și d-na veduvă Irina Boeri.

Pentru cari suprasolviri li-se aduce susnumiților d-ni și d-nă sinceră mulțumită și pe această cale.

G. Hod, în 15 August 1897.

Comitetul aranjator.

Mai nou.

Împotriva Nemților.

Cu prilejul sosirii lui Faure în Paris, s'au făcut încercări de demonstrații împotriva Nemților. Din mulțime se auzeau strigăte groaznice: „Jos cu Bismarck! Jos cu împăratul Wilhelm! Jos cu Țeara-Nemțească”. O mare mulțime de oameni au voit să meargă la ambasada (palatul încredințatului neamț) germană, dar' au fost împedecați de poliție. În imbulzeală mai mulți au fost răniți și 10 inși arestați.

R Î S.

Remășagul Țiganului.

Făcuse remășag un Țigan cu un Român, că el mîncă într'un cîas 40 de găluște fripte în unsoare.

Mîncă Țiganul treizeci și vre-o cinci și se sătură de nu mai putea; dar' ca să nu pearză prinsoarea, să sîlă se le mîncă în sîlă și pe cele rămase.

Cu chiu, cu vai, mai îmbucă încă patru, și când fu la ai din urmă, nu mai era chip: îi venea greață numai când o vedea.

Atunci Țiganul își puse mîinile în șolduri și uitîndu-se cu necaz la gălușca rămasă, zise:

— Haoliu, afurisito, pentru tine pierz eu remășagul! Dacă știam că o să-mi faci așa necaz, te mîncam pe tine la început și mă scăpam de tine, ticăloasă ce ești.

POSTA REDACȚIEI.

G. B. în Budureasa și P. H. în Măderat. Am trimis scrisorile d-voastre la respectivul neguțator; el se va pune în legătură cu d-voastre.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu. Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 28 August n.

Budapesta: 34 44 84 65 58

Tragerea din 1 Septemvrie n.

Sibiu: 80 62 89 50 66

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Duminică, 24 August: Deregneu, Gioajul-inf, Zetelaca.

Luni, 25 August: Bruiu, Crișul-săsesc (Deutsch Kreuz).

Marti, 26 August: Agnita, Gherghio-Sân-Miclăuș.

Mercuri, 27 August: Hapoș, Macfalău.

Joi, 28 August: Ciuc-Sepviz, Drașov, Făgăraș, Turda.

Vineri, 29 August: Spermezeu (Ispánmező), Panticeu, Vorumloc, Tășnad, Zam.

Moșie de arândat.

Moșie, situată în comitatul Hunedoarei, lângă linia ferată, în apropiere de gară, cu toate condițiile favorabile unei economii este de dat în arândă pe 6, ori 10—15 ani. [1857] 2—4

La moșie aparțin:

1. Casă cu etagiu.
2. Moară (la riu).
3. Superedificate economice.
4. Loc de arătură 66 jugere 942 stânjini.

5. Grădină 15 jug. 41 st. □
6. Fâneață 97 jug. 1119 st. □
7. Pășune 43 jug. 415 st. □
8. Pădure 29 jug. 1249 st. □
9. Neproductiv 1 jug. 664 st. □

Condițiile și informații mai detaliate se pot afla la subscrișul.

George Borza,

notar cercual în Viștea-de-jos (Alsó-Vist) comitatul Făgăraș. (posta în loc).

TUTU ERŐS,

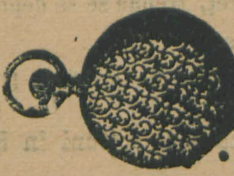
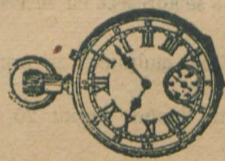
str. Cîsnădiei 3. SIBIU. str. Cîsnădiei 3.

Edificiul băncii „Transilvania“.

Cel mai ieftin izvor de procurare, cel mai mare deposit în toate soiurile. Oroloage, lanțuri de oroage, giuvaieră, obiecte de aur și argint, cercei, inele, brățări, lanțuri de gât, broșuri, brățări cu orologiu, garnituri și decoruri de masă în aur și argint curat. [1151] 18—38

Obiecte optice! — Atelier bun de orologer.

Comandele din afară se execută prompt și conștientios.

FRANZ JOHANN KWIZDA.

Fluidul de restituțiune a lui Kwizda

apă de spălat c. r. privilegiată ptr. cai.
Prețul unui flacon v. a. fl. 1.40.

Prafurile Korneuburg
a lui Kwizda
pentru nutreala vitelor
mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.
Prețul 1/1 cutii 70 cr., 1/2 cutii 35 cr.

Alifa de copite a lui KWIZDA
în contra copitelor aspre și crepate
1 cutie à 400 grm. fl. 1.25.

Masticul de copite a lui KWIZDA
copită artificială
1 rudă 80 cr.

Săpun de șea a lui Kwizda
o dosă fl. 1.—.

Furnisor de curte ces. și reg. austr. ung. și reg. român.

Farmacia cercuală Korneuburg lângă Viena.

Legători brevetate de gumă pentru glesne.

(Breveta KWIZDA)

Legătorile brevetate pentru glesne se fac în culoare sură, neagră, brună și albă în 4 mărimi și anume pentru piciorul III.

A se măsura la a a.
p. grosime de 20—22 cm. potrivește mărimea 1.
" " " 22—24 " " " 2.
" " " 24—27 " " " 3.
" " " 27—30 " " " 4.
Prețul legătorilor brevetate în culoare sură pro buc. Nr. 1. fl. 2.50 — Nr. 2. fl. 2.70. — Nr. 3. fl. 2.90. Nr. 4. fl. 3.30. — Prețul legătorilor negre, brune și albe urecă pro bucată în ori-ce mărime cu 20 cr. mai mult decât la cele de culoare sură.

Cataloge ilustrate despre mijloacele patentate de scutire a lui Kwizda gratis și franco.

Fundat 1853.

Se expedează zilnic cu posta prin depositul principal:
Farmacia cercuală Korneuburg.

Mare prăvălie

de
băcănie, candite, delicatese, bumbacuri etc
a societății comerciale

„CONCORDIA“

Str. Măcelarilor nr. 20.

Strada Baier nr. 1.

Edificiul „Albinei“.

vânzare în mare și mic.

Toate articolele aparținătoare sferei de băcănie, delicatese, candite și bumbacuri se pot procura cu prețurile cele mai moderate și în calitatea cea mai bună, la societatea „Concordia“.

Prăvălia noastră arangiată după recerințele moderne, numeroasele localități ce ne stau la dispoziție, precum și importul direct de mărfuri ne pun în plăcuta poziție de a corespunde tuturor așteptărilor.

În special recomandăm Onor. public următoarele articole: Cafea, proaspătă de diferite soiuri, Zăhar Raff. I-a, Stafide, Migdale, Mazere, Linte, Orez, Piper, Cuișoare, Șofran francez, Thee, făină de toți numerii, Orange, Masline, Icre negre și roșii, Șuncă, Salamă, Pești marinați (Aalfisch, heringi, ruși), brânze proaspete; Liqueuri (E. Lichtwitz & Co.) Rum, Cognac.

Vinars curat de drojdii. — Vinars curat de prune.

Oțet de vin veritabil.

Vinuri curate și tot felul de ape minerale.

Fruite sudice, Oleiuri, Lumini, Săpunuri, Petroleu etc.
diferite sămânțe agronomice plombate și scutite de rocoină cu prețuri foarte favorabile.

Din despărțământul de textile recomandăm următoarele: Bumbacuri de țesut, Bumbacuri franțoești veritabile (marca D. M. & C.) albe și de diferite culori, Păr, (Haras) bercă, mătăsuri de cusut în diferite culori, etc.

Așteptând numeroasele comande ale M. O. public și promițând serviciu prompt, semnăm cu toată ștîma

„Concordia“,
societate comercială pe acții.

Doi băieți

cu creștere bună se primesc ca
învățacei în franzelăria lui

Petru Moga,

Sibiu, str. Cismădiei nr. 44.

[1803] 4-6

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare

„POESII“

DE

IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu
se află de vânzare opul premiat și publicat de
„Asociațiunea transilvană pentru literatura ro-
mână și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cu-
prinzând cele mai frumoase povești și la urmă
o însemnare a provincialismelor, costă numai
50 cr. plus 10 cr. porto.

Cumpărați direct dela izvor; astfel cruțați jumătate din preț!

The International Mercantile Association, 31, Cannon Str. London E. c.

Directorii numitei societăți comerciale au decis în ședința din 1 Iunie sub Nr. 1258 înființarea unei secțiuni la centrala de aici, care se va ocupa cu toate afacerile comerciale pentru Austro-Ungaria, îngrijindu-se de exportul produselor engleze și de importul produselor de acolo. Societatea a încheiat cu mai multe fabrici următorul contract: toți articlii puși în comerț să fie notați cu prețurile originale de fabrică, expedarea să se întempe numai pe lângă benii gata și în fine, toți acei articli, cari n'ar corespunde, să fie reprimiți și schimbați, cu alții, ori apoi să se returneze banii, dar' numai în cazul, când marfa nu a fost tăiată din bucată, ori n'a fost însemnată într'un mod deosebit la expresă dorință a cumpărătorului.

Prețuri pentru orologioare de buzunar remontoir în val. austr. netto:

Nr. 250. Orologiu anker de argint, cu capac dublu, gravat simplu balansă de compensație, lucru excelent, cu rubine	fl. 14.50	Nr. 74. Același din aur de 14 k., ciselat, foarte elegant	fl. 17.50
„ 127. Orologiu anker aurit cu capac dublu, gravat foarte elegant, în 2 mustre: cu stele ori cu flori, de 2 mărimi, pentru doamne și domni. Platat $\frac{3}{4}$, cu rubine, balansă de compensație. Orologiu minunat, poate dura ani	„ 22.—	„ 105. Orologiu de argint, călindar pe veci, arată nu numai cu acurateță timpul obișnuit, ci și ziua, săptămâna, luna, datul și fazele lunii, cu sticlă tare deasupra arătătoarelor; product foarte perfecționat, gravat simplu costă numai fl. 28.50. Același orologiu din aur de 14 k., ciselat fl. 99.—. Din aur de 28 k., fl. 124.—. Cu capac dublu massiv din aur de 14 k., fl. 124.—. Cu capac dublu din aur de 18 k., foarte massiv și elegant	„ 62.— „ 175.—
„ 140. Orologiu de aur 14 k., dar' neciselat, fiind virită pentru întărirea capacelor duble o foiță de metal. Product anker excelent cu rubine, un orologiu, care înlocuiește pe deplin unul întreg de aur și costă numai	„ 39.—	„ 150. Orologiu Chronograph de repetiție, din aur de 14 k., neciselat, fiind virită pentru întărirea capacelor, duble o foiță de metal. Apăsând pe buton, începe arătătorul chronographului să alerge, apăsând eară, stă arătătorul pe loc și la o a treia apăsare sare la locul seu. Mechanismul de repetiție e independent și repetează bătăile de câte-ori apăsăm; foarte potrivit pentru de-a cunoaște timpul noaptea, neavând trebuință de lumină. Product de precisiune cu toate îmbunătățirile. Orologiu, care nu se poate căpeta nicăiri sub 300 florini; preț extraordinar de fabrică	„ 49.— „ 63.— „ 64.50 „ 78.— „ 148.—
„ 435. Orologiu anker de aur 14 k., ciselat, sticlă tare de cristal deasupra arătătoarelor. Product excelent	„ 49.—		
„ 436. Același orologiu din aur tare massiv 14 k., cu capac dublu, foarte elegant	„ 63.—		
„ 438. Orologiu de aur 18 k., ciselat, sticlă tare de cristal deasupra arătătoarelor, cel mai bun product, ce s'a făcut vre-odată	„ 64.50		
„ 439. Același orologiu cu capac dublu massiv	„ 78.—		
„ 70. Orologiu Chronograph de argint, arată a cincia parte din o secundă, potrivit pentru măsurarea celerității la cai. Product foarte bun cu rubine, sticlă de cristal deasupra			

Toate orologioarele noastre de aur le putem lifera cu monograme, litere, ori nume; alte gravări artistice costă 10 fl. mai mult.

Oroloage pentru dame, toate remontoir.

Nr. 556. De argint, gravat frumos, cu sticlă tare, elegant	fl. 9.—	Nr. 650. De aur, 14 k., ciselat, capac dublu, gravat foarte elegant și cu email. Ceva într'adevăr frumos, ce valorează 110 fl. pentru	fl. 55.—
„ 600. Același cu capac dublu, Anker, rubine	„ 14.—	„ 672. Același, mult mai elegant cu 3 figuri (în horă), orologiu, care nu se poate căpeta nicăiri sub 150 fl.	„ 65.—
„ 602. Același, gravat mai fin, în formă de scoică	„ 17.50		
„ 604. De aur, 9 k., ciselat, sticlă groasă, cu broșă de aur	„ 23.—		
„ 608. Același din aur de 14 k., ciselat, cu broșă de aur	„ 30.—		

Afară de acestea, avem încă multe alte orologioare începând dela 4 fl. până la cele mai perfecționate și scumpe cu chronograph, repetiție, oară, pătrar și minute, călindar veșnic și arătător de timp, totul concentrat într'un singur orologiu, care costă și până la 3000 fl., noi însă le expedăm cu prețul jumătate. Și marfă cu diamante și alte petri scumpe, îndeosebi pentru doamne, dăm cu prețul jumătate, rugăm deci pe p. t. public să se adreseze cu încredere către noi. Fiecare orologiu e cercetat cu cea mai mare grijă înainte de expedare, garantând pe timp de 5 ani.

Aur și argint vechiu, bijuterii vechi primim în schimbul plății, după-ce vor fi examinate și prețuite de noi. Neîntind mulțumiți cu prețuirea noastră returnăm obiectele.

Lanțuri de orologiu, aur 9 k., fl. 1.15; 15 k. fl. 1.85; 18 k. fl. 2.— per gram, atât pentru doamne, cât și pentru domni. Argint 25 cr. per gram.

Postavuri și stofe de haine

pentru domni și dame, mustrele cele mai nouă, moda ultimă, începând cu desenul cel mai ordinar, până la cel mai fin. Materie de iarnă și de vară pentru fracuri și haine de salon, toate calitățile, pentru rinduri întregi bărbătești, materie de pantaloni, materii pentru haine femeiești, lână și bumbac, 1000 de mostre de diferite calități. Prețurile atât pentru materiile bărbătești, cât și pentru cele femeiești variază între 50 cr. și 25 fl. pe metru.

Mostre putem trimite numai dacă ni-se spune anume, ce se dorește și cu ce preț.

Mașini și aparate

Mici mașini de economie, invenția cea mai nouă, fără vapor (fără căzan), întocmite foarte simplu, putând fi așezate ori-unde ca ori-și-ce cuptor simplu de fer. Încălzirea cu lemn, coks, cărbune, gaz și petrol. Prețul pentru $\frac{1}{10}$ putere de cal (putere firească) în greutate de vre-o sută cincizeci chgr. 245 fl.; pentru $\frac{1}{4}$ putere de cal, greutate cam 320 chgr., fl. 374; $\frac{1}{2}$ putere de cal, greutate cam 600 chgr. fl. 500.—. Mai mari după învoială.

Aparate de uscat, pentru sbicirea a tot felul de poame și legumi. Recomandabile îndeosebi pentru uscarea de prune, carne, produse chimice etc. întocmite în 4 mărimi deosebite. Numărul cel mai înalt poate usca într'o lună la 200.000 chgr. prune, cel mai mic la 30.000. Prețul: numărul cel mai mare 2558 fl.; Nr. 2, fl. 1760; Nr. 3, fl. 1450; Nr. 4, cel mai mic, fl. 1150.—

Ori-care fel poate fi trimis în timp de 4 săptămâni dela ziua comandai.

Ori-ce alt fel de mașini etc. pentru scopuri industriale se pot comanda la noi, numai să ni-se descrie amănunțit aceea-ce se dorește.

Noi plătim porto pentru toate mărfurile și sîntem gata să plătim și vama, dacă ni-se trimite cu 15% mai mult. Toți articlii se aduc atunci, fără nici o cheltuială la casa celui-ce a comandat, care n'are să poarte nici o grijă, întrucât nu se dispune altminterlea.

Banii ni-se pot trimite în banenote austriace și în epistole recomandate, ori apoi prin ori-ce bancă cu mandatul să ni-se plătească aici. Ne rugăm a alătura la comandă suma banilor, ori a o asigura într'altfel, rămânând în cazul contrar ori-ce comandă neconsiderată.

Ni-se poate scrie în limba germană, sârbească ori maghiară. Toate epistolele să fie francate în deajuns, altminterlea nu se primesc.

Epistole, comande și bani să se trimită la domni directori dela

International Mercantile Association, 31, Cannon Str. London E. c.

Venzători buni (agenți) se caută pentru ori-și-unde, plătindu-se proviziune mare. Pentru mostre, dacă sînt de preț, trebuie să se depună cautiune.

Cunoștințe comerciale nu sînt de lipsă. Ori-și-cine ni-se poate adresa.

Ofertele pentru export de produse de acolo vor fi considerate, comanda pentru mărfuri vor fi în genere primite și îndeplinite cu promptitudine.

[1688] 4-6

NB. Comande mai mari în românește se pot face prin mijlocirea Librăriei „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.